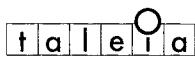

Associació Juvenil

LA ROTLLANA

Associació Juvenil
LA ROTLLANA

Experiències de Pedagogia Social, 54

Associació Juvenil LA ROTLLANA

Fundació Serveis de Cultura Popular

· 1998 ·

La Rotllana

Associació Juvenil La Rotllana
Av. Amèrica, 102 local 2^a
08913 Badalona (Llefià)

Don Pelai, 18 baixos
08914 Badalona (La Salut)
Tel. / Fax: 93 397 05 85

Austràlia, 25 baixos
08913 Badalona (Llefià)
Tel. / Fax: 93 460 20 37

Text redactat per Francesc Daniel Arellano Correa
i Salvador Periago Fernández a petició
de la Fundació Serveis de Cultura Popular

Primera edició: abril de 1998

© Fundació Serveis de Cultura Popular

Edició realitzada per Alta Fulla
Passatge d'Alió 10, 08037 Barcelona

Imprès a Grup 4, S. A.
Holanda, nau 8, Montigalà, 08917 Badalona
Dipòsit legal: B. 18.572-1998
ISBN: 84-8000-091-0

La societat civil, tan acostumada a queixar-se dels poders públics, necessita elements aglutinadors que generin energies despullades de qualsevol interès polític; entitats, en definitiva, que treballin desinteressadament per transformar la realitat amb l'objectiu de millorar-la i que alhora no tinguin cap dels condicionaments que són propis de l'activitat política, per exemple, la necessitat de perpetuar un estatus determinat o de tenir una certa quota de representativitat.

El teixit associatiu de Catalunya ha canviat moltíssim en els darrers anys, fruit de l'evolució i el procés de maduració de la societat mateixa. Moltes associacions han desaparegut, algunes perquè la seva funció havia quedat obsoleta, d'altres —la majoria— perquè no havien generat el recanvi generacional necessari. Les que han sobreviscut, com passa en tot procés de selecció, són més fortes. Els experts en qüestions de joventut asseguren que una associació formada per joves dura com a màxim entre tres i quatre anys, i que només aquelles que superen aquest llistó poden tenir un paper important en el seu entorn. L'Associació Juvenil La Rotllana ha superat totes les barreres.

La feina de La Rotllana, emmarcada en l'entorn de la perifèria de Badalona, té un valor extraordinari per al conjunt de la ciutat. En els darrers anys, el seu protagonisme públic ha estat vinculat al treball amb els infants sahrauís, però jutjar l'associació per aquesta feina

seria fer un raonament massa simplista. La Rotllana ha fet molt bona feina amb la canalla badalonina, a la qual ha aportat els valors de la solidaritat, del respecte al proïsme i a un mateix i, el més important, el del treball en equip. Ara bé, on rau el valor socialment més important d'aquesta associació, a cavall entre els barris de Llefià i la Salut, és en la tasca pedagògica adreçada als nens i nenes que passen per l'entitat i, és clar, a tots aquells que en són membres. La Rotllana ha tingut i té la virtut de permetre als joves analitzar, des d'un punt de vista crític, la realitat del seu entorn. La Rotllana ensenya als joves a valorar les situacions d'exclusió social dels altres, la qual cosa els permet de comparar les seves experiències amb les de col·lectius menys afavorits, treure'n conclusions i utilitzar-les en benefici propi. Aquesta és la riquesa i el potencial de La Rotllana: el fet de posar en contacte dues realitats diferents, però pròximes, i oferir la possibilitat als joves d'enfortir-se personalment per modificar el seu entorn més proper projectant les energies, en primer terme, en tasques solidàries.

El camp de l'associacionisme evoluciona ràpidament, les últimes tendències indiquen que el futur d'entitats de la importància de La Rotllana són la professionalització d'una part important del seu personal i la consolidació d'una infraestructura pròpia, assolida mitjançant sistemes d'autofinançament —molt difícils d'aconseguir quan l'àmbit de treball és el solidari— o a través de convenis amb administracions públiques. Això vol dir que les entitats s'acabaran regint per criteris mercantilistes? No és pas això. Es tracta de crear mecanismes que permetin fer prou forta una entitat perquè treballi al marge del voluntarisme social, tan irregular com imprevisible. La Rotllana haurà d'afrontar aquest repte, i fer el necessari salt endavant que l'ha de portar a obrir-se més a la resta de Badalona, per tal de consolidar-se en la ment de tot-hom com allò que ja és ara: una de les entitats amb més pes específic i ascendent social de la ciutat.

ANDREU MAS DELBLANCH

Periodista. Director d'El Punt (Barcelonès Nord).

■ Origen i història

La idea base de la creació de l'Associació Juvenil La Rotllana va néixer a final de 1989, en una assemblea de monitors i monitores de l'Esplai Chiribiripum, arran de la valoració del funcionament del centre d'esplai. Cada vegada vàiem més clar que ens ens havíem de dotar d'una infraestructura i d'una organització que s'adaptessin més a la realitat de les activitats de la institució i que alhora permetessin de gestionar totes les activitats que es portaven a terme amb la cobertura legal corresponent.

Al llarg de l'any 1990 es van fer totes les reunions i les gestions oportunes perquè aquest projecte es pogués fer realitat l'any 1991.

La realitat social del món de l'esplai des que va començar, l'any 1981, fins al moment de la creació de La Rotllana havia evolucionat molt i, per tant, per poder donar una resposta adequada a la demanda existent i per poder-nos adaptar a l'evolució dins del món de l'animació socio-cultural, vam veure que calia crear una gran entitat que fes possible la realització d'una sèrie de projectes, tant pel que fa a l'àmbit educatiu com al de la gestió.

Actualment, i com que la nostra associació està en un procés de creixement, hem entrat en un nou període de reflexió per adaptar la nostra personalitat jurídica a la fórmula que calgui per tal de dur a terme tots els nostres

projectes i d'aconseguir el marc legal que ens sigui més favorable i que permeti la participació de tothom qui vulgui.

■ Ubicació - entorn

L'Associació Juvenil La Rotllana està situada a la ciutat de Badalona, i la seva zona d'influència més directa són els barris que n'integren els districtes IV i V: Sant Joan de Llefià (zona alta i baixa), Sant Antoni de Llefià, Sant Mori de Llefià i la Salut (zona alta i baixa).

La ciutat de Badalona, que supera els 225.000 habitants, és la tercera de Catalunya pel que fa a població. Les dades estadístiques del darrer padró municipal recullen que un de cada quatre joves de la ciutat viu a la Salut, i que aquesta és la zona amb una densitat de població més alta.

Des de fa uns quants anys, la nostra entitat acull joves i nens d'altres barris, com ara Lloreda, Montigalà i Sant Roc, propers a les zones de Llefià i la Salut. També hi vénen joves de Sant Adrià i de Santa Coloma, però en una proporció petita en comparació amb aquests altres barris de Badalona.

Llefià i la Salut són zones receptores de les primeres i les segones onades immigratòries de la resta d'Espanya cap a la Catalunya industrial. En el cas de la Salut, la immigració hi va començar a arribar arran de l'Exposició Internacional de Barcelona, a les acaballes dels anys 20, mentre que a la resta dels barris i a Llefià hi va arribar a partir dels anys 50, amb més repercussió a partir dels 60 i dels 70, quan la població del barri es va tornar a incrementar.

La conseqüència d'aquest procés migratori va ser que aquestes zones cresquessin amb molta rapidesa, la qual cosa, juntament amb l'especulació immobiliària de l'època, va donar lloc a una gran desproporció entre les necessitats dels seus habitants i els serveis i les infraestructures que tenien al seu abast en tots els aspectes: social, educatiu, sanitari, urbanístic...

En arribar als anys 80, doncs, en aquest districte s'hi concentraven prop de 60.000 habitants —els mateixos que a la Corunya—, i al barri de la Salut, entre els terraplens de la muntanya i amb habitatges de les antigues promocions d'UVI, i tot de zones de barraques, se n'hi concentraven més de 25.000.

Aquesta situació va donar origen a unes grans mobilitzacions a final dels 70 i començament dels 80 i va generar una xarxa social molt sòlida formada pels veïns, que reclamaven constantment millores en tots els aspectes. Però amb l'acabament de la dictadura franquista i l'arribada dels ajuntaments democràtics, la societat civil va entrar en un llarg procés de desesma i en una letàrgia relativa a l'hora de lluitar per aconseguir les seves reivindicacions, tant les velles com les noves. L'any 1981, i justament en aquest context, neix a la parròquia de la Salut l'Esplai Chiribiripum, que serà l'embrió de La Rotllana, com a resultat de les inquietuds d'un grup de joves preocupats per l'escassa atenció que es dedicava als nens i als joves d'aquella zona durant les moltes estones de temps lliure de què disposaven i que, si s'aprofitava, podia permetre d'enriquir-los i millorar-ne la qualitat de vida.

Arran del desenvolupament urbanístic i social poc estructurat que hem explicat, i fruit dels problemes causats per les mancances derivades de la falta de recursos, fins als anys 90 la realitat d'aquests territoris ha estat marcada per diversos problemes, que es reflecteixen sobretot en alguns carrers o zones del districte i que tractarem d'explicar a continuació.

Referents importants per al desenvolupament d'accions socials o educatives

Les zones que hem comentat fins ara es veuen afectades per diversos problemes. Un dels més importants és el de l'atur, que afecta sobretot els sectors de població més febles: dones, joves i immigrants extracomunitaris. L'atur, juntament amb el problema del desarrelament cultural, semblant al que viuen altres barris del cinturó metropolità de Barcelona, ha empitjorat la qualitat de vida de les

persones i ha generat situacions de conflicte, com ara l'augment de la drogoaddicció i l'aparició de grups de joves amb problemes d'inadaptació social. És important de destacar que aquest territori des de ben aviat es va convertir en un punt d'arribada de població d'origen nord-africà, i que aquest flux de població no s'hi va rebre mai amb un mínim de preparació ni amb cap programació de recursos adequats per a aquest nou repte social. A banda de l'atur, i pel que fa a l'aspecte econòmic, cal destacar que en aquests espais més deprimits socialment s'hi dona un fort increment de l'economia submergida, d'economia familiar de subsistència, que en algunes zones ja és un patró sociolaboral força habitual; també de vegades la població depèn de feines temporals o bé, en el millor dels casos, són obrers considerats mà d'obra no qualificada; és a dir, els sectors de població més febles.

Un altre factor problemàtic és la falta de serveis bàsics: encara podem veure a la Salut i a Lleïà zones habitades per magrebins que es troben de vegades en un estat absolutament precari. L'augment constant d'immigració nord-africana continua, majoritàriament de manera il·legal, a causa de la situació conjuntural dels seus països d'origen, que els obliga a fugir per buscar una manera més digna de viure. Aquests districtes també reben immigració de l'Àsia i de l'Àfrica Subsahariana en cerca de noves oportunitats a la península o bé de pas cap a Europa. Aquí s'acull aquestes persones, però no s'hi fan gaires coses per tal que el seu nivell de vida tingui una bona qualitat; elements bàsics per a la seva integració, com ara el dret a l'expressió cultural i als recursos socials i sanitaris, encara són un deute pendent amb aquests veïns del barri.

Encara un darrer problema és el de les addiccions destructives, com la ludopatia, el consum de drogues... El tema de la droga sempre ha tingut força importància en zones determinades del districte, i fa temps que s'hi noten els efectes del SIDA, que arriba a moltes cases i és causa de moltes desgràcies familiars. D'altra banda, les drogues de disseny han adquirit una familiaritat enorme entre els joves i representen una nova generació de con-

sum d'aquests productes. Els nens i els joves són els que en reben més directament la influència.

Ara bé, la tipologia d'aquests veïns no és homogènia. Segons les dades del padró municipal, en termes generals el nivell de formació dels habitants de Llefià és lleugerament superior al dels habitants de la Salut, tot i que en general també s'hi fa palès un gran buit pel que fa al nivell informatiu dels temes que hem comentat fins ara.

Potser com a reacció a tot plegat, el teixit associatiu de Llefià i la Salut és un dels més grans i més potents de la ciutat de Badalona, i sobretot Llefià és el més dinàmic i especial. En els darrers anys s'hi ha anat generant un nou model d'intervenció dels veïns a l'hora de dur a terme iniciatives i campanyes reivindicatives i de suport a les seves activitats.

Tots dos barris tenen una forta tradició en l'activitat sociocultural, estan agrupats en associacions de mares i pares, associacions de veïns, centres infantils i juvenils, i compten també amb la col·laboració de professionals i voluntaris. Tots plegats intenten de transformar el dia a dia d'aquesta realitat per convertir-la en un espai amb una qualitat de vida millor, una justícia més equitativa i per deixar a les generacions futures un barri socioculturalment més ric del que van trobar ells.

■ Titularitat

L'Associació Juvenil La Rotllana, plantejada com una alternativa en l'educació en el lleure, és una institució privada, amb personalitat jurídica pròpia, de caràcter educatiu, recreatiu i social, no lucrativa, que ofereix un conjunt de serveis a tota la ciutat de Badalona de manera pública, especialment als infants i als joves.

Ens hem constituït com a associació juvenil amb la intenció de ser una institució d'interès general basada en el treball social desenvolupat en camps com la lluita contra l'atur juvenil, l'atenció a la infància, la marginació, la immigració i als joves en general.

L'Associació Juvenil La Rotllana està inscrita en el re-

gistre d'associacions de Barcelona, secció 3^a, número 156 Ajuv, amb data del 21 de febrer de 1991.

■ Missió

La nostra entitat, d'ideologia laica i progressista, vol oferir als infants i joves de la nostra ciutat els mitjans materials, tècnics, didàctics i d'assessorament que facilitin la seva formació com a persones i com a ciutadans, i la seva participació activa en la vida social i cultural de la ciutat.

Pretenem, a través d'una oferta lúdica i educativa a diferents barris de Badalona, incidir en l'educació dels infants i joves i en la dinamització del territori a fi d'aportar uns valors que permetin d'arribar a una societat més igualitària, justa i tolerant.

També pretenem d'establir ponts de comunicació i de contacte entre els nens i joves de dintre i de fora de les nostres fronteres.

La nostra tasca, doncs, és la formació integral del nen i del jove en el seu temps lliure, i la duem a la pràctica oferint diversos serveis educatius i lúdics. Volem aconseguir un desenvolupament dels joves i els infants individualment i socialment, potenciant-ne sobretot els aspectes humans com ara la cooperació, la socialització, la creativitat o l'esperit crític, i transmetent-los valors com ara la igualtat de sexes i de persones, i els propis d'una societat democràtica i pluralista com la nostra.

■ Objectius generals

Dins del conjunt dels grans objectius de la nostra institució en el camp de l'educació en el lleure i l'animació sociocultural, que es plasmen en diversos projectes, destaquem com a principals els següents:

- Conscienciar la comunitat i la societat de la importància, per al desenvolupament de la personalitat de l'infant i el jove, de l'educació en el temps lliure.
- Recollir les necessitats, inquietuds, experiències i propostes, tant individuals com de grup, dels nens i nenes i dels joves per afavorir-ne la relació comunicativa i la formació.
- Potenciar la col·laboració i la participació tant de les persones físiques com de les jurídiques que estiguin interessades en l'educació en el lleure i l'animació socio-cultural.
- Millorar la qualitat de vida dels ciutadans i ciutadanes que reben l'efecte directe o indirecte de la nostra associació.
- Afavorir la vida social del barri tant en el present com de cara al futur.

■ Justificació

A la societat en general, i a la nostra ciutat en particular, hi trobem un conjunt d'iniciatives adreçades als infants i als joves que no donen resposta a dues qüestions que, des del nostre punt de vista, són importants. D'una banda, hi ha un seguit de propostes d'activitats, al nostre entendre insuficients, que només cobreixen un temps determinat dels joves i dels nens, i que descuiden molt considerablement tot l'espai de temps que no és pròpiament escolar. D'altra banda, el tipus d'oferta que hi ha per als infants i els joves, fora de l'horari escolar, majoritàriament parteix de dos enfocaments: l'un, ocupar aquest temps de la manera que sigui, és a dir, sense cap mena de plantejament educatiu, amb la finalitat única de tenir-los entretinguts; l'altre, en canvi, té unes fortes connotacions de caràcter religiós i defensa una única visió del món molt particular.

Nosaltres pensem que hi ha molts pares i mares que volen que el temps lliure dels seus fills i filles sigui un temps alliberador i alhora educatiu des d'un punt de vista ideològic laic i progressista.

En el camp de la solidaritat constatem que la majoria de programes es desenvolupen partint d'una visió etnocèntrica i massa polititzada, amb un paper escàs de la societat civil. La nostra aposta en aquest sentit es fa des del respecte a la cultura dels altres pobles i amb la visió de l'intercanvi entre les diferents cultures, intercanvi al qual tothom aporta valors i idees interessants que acosten les persones de procedències diferents.

■ Vinculació amb altres entitats

El nostre desig d'establir contactes i de difondre les nostres activitats a l'exterior ens ha portat a relacionar-nos amb diferents associacions, entitats i institucions vinculades al món de l'educació en el lleure, la cooperació i la solidaritat internacional, i l'animació sociocultural dins i fora de la nostra ciutat.

Des del començament i fins avui dia, en ocasions puntuals aquest interès s'ha plasmat en una feina de col·laboració amb entitats diverses, la qual cosa ens ha permès de tenir un ampli ventall de relacions, que cada vegada han estat diferents en funció dels interessos i de les motivacions de cada una de les entitats. En altres ocasions, la col·laboració amb les entitats, especialment amb les de caràcter públic, ni s'ha cohesionat com ens hauria agradat ni ha donat els resultats que nosaltres n'esperàvem. Malgrat tot, fruit d'aquestes relacions hem pogut madurar el nostre projecte, definir-lo i consolidar-lo més, i, per tant, donar un servei de més qualitat i més eficaç als nostres destinataris.

Voldríem comentar les principals associacions i institucions amb les quals hem mantingut una relació més estreta, alhora que demanem disculpes a aquelles que no esmentem: a totes plegades, el nostre agraïment.

La nostra secció infantil ha estat membre fundador d'Esplais Catalans, Esplac, una associació de centres d'esplai i grups de joves d'àmbit nacional català amb la qual compartim el nostre projecte pedagògic i la nostra ideologia laica, independent i progressista. Aquesta relació ens

ha permès una major cohesió amb grups similars al nostre i ens ha obert les portes a l'àmbit europeu.

La formació dels nostres monitors i monitores es fa a través de l'Escola Lliure El Sol, que disposa d'una àmplia oferta formativa adreçada a les entitats sense ànim de lucre com ara la nostra. Aquesta escola de formació en el lleure és el resultat de la unificació dels esforços en el món de l'educació entre la Fundació Ferrer i Guàrdia i Esplais Catalans, Esplac.

Cal fer també esment especial de la parròquia de Nostre Senyora de la Salut, que ens ha cedit els locals durant més de quinze anys per a les nostres activitats infantils. Aquest fet té una significació especial pel que comporta l'actitud d'aquesta parròquia envers un treball social que no es fonamenta en els seus mateixos principis, però que hi té molts punts en comú.

Dins de l'àmbit de la cooperació internacional ens hem relacionat amb l'AAVV Sant Joan de Llefià, la comunitat educativa CEI Antoni Botei, l'Escola Badiana, l'AAVV Sant Joan de Llefià Alt, UJ Sario (Unió de Joventuts Sahrauís) amb els quals estem agermanats, el Front Polisario, el Comitè de Solidaritat de Badalona amb els Balcans, Badalona Solidària, la Casa de Colònies el Pinatar, l'Associació de Víctimes de la Guerra de Bòsnia, l'ACAPS (Associació Catalana d'Ajut al Poble Sahrauí), l'AAVV Sant Antoni de Llefià, l'AAVV la Ronda de Llefià, l'ABS de Llefià, l'AAVV Sant Mori, l'esplai Xirusplai i l'Hospital Municipal de Badalona.

Dins de l'àmbit de l'esport ens hem relacionat especialment amb el club Korfbal La Maurina de Terrassa, la Federació Internacional de Korfbal, els clubs belgues de Korball Appels, Floriant i Kwic, amb els quals estem agermanats, i amb la Unió Catalana de Clubs de Korfbal.

Dins de l'àmbit sociocultural ens hem relacionat amb Joves Conspiradors, Arci Ragazzi d'Itàlia, Club Teuvo de Finlàndia, la Federació Belga de Joves VFJ, la Coordinadora de Casals de Joves de Nou Barris (especialment amb el Casal de joves de Roquetes), Ràdio Taller Ona Badal, l'Oficina de Juventut per Europa de la Generalitat de Catalunya, el grup de rock Guadaña, la Comissió de Fes-

tes del barri de la Salut, ADFILLESA (Grup de suport al minusvàlid), el Centre Cívic Torre Mena, la Francas (Federació Juvenil Francesa), l'Oficina de Planificació Familiar de Llefià (Hospital Municipal), l'Escola d'Adults de la Pau, l'Esplai de Joves de Sant Cugat, la Federació d'Associacions de Veïns de Badalona i Badalona Informació.

Darrerament hem establert noves relacions amb la Universitat de Barcelona, la Roda d'Espectacles al Carrer, el diari comarcal *El Punt*, la Fundació del Banc d'Aliments, la *Revista de Badalona*, la parròquia de la Salut i les Fundacions Serveis de Cultura Popular i Jaume Bofill.

Algunes persones o serveis que hem esmentat formen part d'institucions públiques. El fet que n'hàgim parlat no és pas per fer esment de cap favor concret o de tracte de privilegi envers la nostra entitat, sinó que d'aquesta manera pretenem el reconeixement de la validesa de la feina que han dut a terme aquestes persones, ja que de vegades allò que hauria de ser la tònica dominant en la relació societat civil i institucions públiques pel que fa a l'atenció, la disponibilitat i el servei d'aquestes darreres no es veu per enlloc. La feina d'aquestes persones i dels serveis d'aquestes institucions, sense que pretenguem de treure validesa a la feina de ningú, és digna de ser esmentada perquè s'ha vist reflectida en el resultat de les nostres accions i els nostres projectes.

■ Tipologia de serveis

Programes d'animació sociocultural.
Educació en el temps de lleure

Una realitat social que condiciona

Educar en el temps de lleure significa actualment la necessitat de plantejar-se moltes qüestions. Des de la nostra perspectiva, educar en el temps lliure implica per damunt de tot educar per a *la llibertat*, mitjançant un procés en què el protagonista directe i actiu és el subjecte

mateix, la persona, tant si és un nen com un adolescent, un jove o un adult.

En aquests moments tenim una societat sotmesa a un ritme accelerat i a un canvi continu i ple d'informacions que, de vegades, són contradictòries entre elles; una educació formal centrada en la formació escolar, amb una organització massa rígida i una funció primordialment instructiva; i un nou model de família que implica l'acceptació d'unes circumstàncies de caràcter socioeconòmic i l'intent d'adaptar-s'hi. A més a més, el món laboral, que viu la contradicció de màxima producció i feina per a tothom, ofereix poques oportunitats i està manifestament renyit amb el procés de formació de les persones. Aquests són alguns dels trets que caracteritzen la realitat en la qual ha de tenir el seu paper social i formatiu l'educació no formal i informal, l'educació en el temps de lleure, dintre de la qual té cabuda el nostre projecte com a institució. Ens plantegem els nostres objectius no únicament com una actuació de futur, sinó també com una acció en el present i per canviar el present dels nens i els joves.

És important de considerar com aquest encàrrec social de l'educació en el temps de lleure augmenta a mesura que passa el temps: el món laboral està en crisi i la sociabilització que durant segles s'ha fet a través del món del treball avui com avui no s'hi pot fer tan clarament, perquè moltes persones han de recórrer a uns altres mecanismes per aconseguir integrar-se en la societat. El repete de l'educació en el temps de lleure adquireix dia rere dia una dimensió i una transcendència més grans davant els buits que la família, la feina i l'escola continuen deixant.

L'aposta per viure el temps lliure com un espai de llibertat

Davant de la situació sociopolítica en què vivim, l'ombra de la inadaptació i la marginació plana damunt els caps de molts nens, adolescents i joves. Des del nostre punt de vista, algunes de les causes d'aquest risc són la

desprotecció de la infància, la desestructuració de les famílies, la dificultat d'accedir a prou oportunitats, l'escassetat de models educatius alternatius per a les classes socials més deprimides i la desorientació escolar i laboral, sobretot pel que fa a la seva funció sociabilitzadora.

Partint d'aquestes circumstàncies, allò que hauria de ser temps lliure, temps de retrobar-se un mateix, es converteix en temps generador d'alienació, temps de destrucció de la persona a través de la violència, les addiccions, la intolerància, temps en què es fa palesa la falta d'expectatives i d'horitzons de futur.

L'educació que entén el temps lliure com un espai de llibertat és per a nosaltres un procés continu que ha de començar durant la infantesa i ha de continuar fins a la maduresa de les persones. Una de les nostres finalitats és fer possible que qualsevol persona, en qualsevol moment de la seva vida, pugui gaudir del temps lliure en plena llibertat. L'instrument per articular aquest procés és l'animació sociocultural des d'una perspectiva educativa, mirant d'evitar el consum acrític. Es tracta de construir, de participar, de ser amos de les pròpies decisions, de formar comunitat, contribuir al progrés col·lectiu, ser solidaris, facilitar el creixement dels altres per tal de possibilitar encara més el nostre i, el que és més important, es tracta de trobar l'espai de creació de reserves per al «jo», l'autoestima, la maduresa i la responsabilitat.

El grup com a vehicle en l'aprenentatge de viure la vida

El grup s'ha convertit en un dels mecanismes idonis per a la reflexió col·lectiva i personal, i té un caràcter formatiu i terapèutic. Podríem establir tres aspectes als quals atribuiríem de manera simètrica un valor de *formació i de participació en el procés de canvi durant el creixement de les persones*.

El grup no ha de quedar relegat al procés simple de transmissió d'informacions, sinó que tots els membres han d'aprofitar la possibilitat d'aprendre conjuntament, gràcies al fet de veure-s'hi implicats des del punt de vista

emotiu, situació que es dona quan es reflexiona de manera conscient sobre l'experiència amb els altres. El grup és la possibilitat de l'experiència horitzontal màxima per als seus components.

El grup també ofereix la possibilitat de conèixer-se millor, de conèixer millor els altres i d'arribar a conèixer millor la realitat, però el que sembla més característic de l'experiència de grup és allò que afecta la capacitat de comprendre i de reestructurar la pròpia manera de pensar i d'actuar, com a conseqüència de la presa de consciència i d'una percepció millor d'un mateix i dels altres; a més a més s'adquireix una seguretat nova i es desenvolupa la capacitat de regir els propis comportaments i les relacions amb els altres.

En el camp cultural el grup té un paper primordial perquè fa possibles les relacions, la participació directa dels individus a l'hora de prendre decisions i en les iniciatives que van desenvolupant de mica en mica, i d'aquesta manera promou un esperit progressista i democràtic d'aquells que formen part del grup. Per tot plegat, podríem dir que el que cal és orientar el grup perquè pugui encaixar en la societat mitjançant l'anàlisi i la compensació.

Finalment hem de reconèixer l'estímul que significa la participació en grups formatius estables en relació amb els tres nivells de l'experiència de les persones: l'emotiu-afectiu, el cognitiu i l'existencial.

– *El nivell emotiu-afectiu* facilita l'adopció progressiva de modalitats afectives i emocionals que ajuden a estructurar de manera madura la personalitat. És un factor molt relacionat amb la nostra intenció d'aconseguir que els joves mateixos millorin per ells tots sols la seva pròpia autoestima.

– *El nivell cognitiu* afavoreix una articularitat i una complexitat més grans de les estructures cognitives, i aporta la flexibilitat necessària mitjançant l'experimentació activa. Sense cap mena de dubte és un element que reforça uns altres processos d'aprenentatge, com podrien ser els curriculars.

– *El nivell existencial* és una dimensió d'intercanvi afectiu i cognitiu, una redefinició de valors i orientacions per viure. És un ajut per eliminar incerteses, angoixes, expectatives falses i concepcions deformades sobre el present i el futur de la persona.

Aquests tres nivells s'orienten cap a la maduresa integral dels membres del grup i ajuden a l'autoconeixement i al desenvolupament de la personalitat de cada un.

La formació de joves i d'adults

La proposta que presentem a continuació és un projecte socioeducatiu que, a través de la interacció de diverses institucions i entitats educatives (una escola d'adults com a recurs formatiu formal, una associació juvenil com a marc educatiu no formal i un equip de treballadors socials com a suport educatiu i assistencial), pretén d'aconseguir que un grup de joves amb un nivell curricular formal baix i amb problemes de capacitació a l'hora d'integrar-se a la xarxa social, adquireixin les pautes i les eines personals necessàries, i que siguin capaços de fer servir aquests recursos a l'hora d'integrar-se i de participar constructivament i creativament en els àmbits laborals i culturals respectius. Aquesta proposta se centra en dues pretensions:

– Donar resposta a les necessitats educatives i acadèmiques que tenen els joves que s'inscriuen en un pregraduat.

– Establir les condicions necessàries per tal que aquest procés d'aprenentatge de continguts acadèmics vagi unit a un procés de participació i de crítica constructiva sobre l'entorn que els envolta, per tal d'obtenir a la pràctica un comportament social més bo juntament amb els coneixements curriculars que hagin adquirit.

L'itinerari que pretenem desenvolupar ha de ser fruit d'una unió estreta entre aquestes dues finalitats. Com a

conclusió, doncs, pretenem de crear una escola a la mida dels alumnes i les alumnes que els prepari per a la vida.

*L'animació sociocultural com una eina de treball
i les necessitats de les persones com un eix vertebrador
de la proposta*

Els joves, mitjançant el grup, es convertiran en el subjecte actiu de l'acció educativa, la qual cosa significa que el protagonisme de les vivències que aniran experimentant recaurà totalment sobre seu, mentre que l'educador-animador tindrà un paper de conductor de les interaccions que es produeixin, aportarà recursos i acompanyarà el grup en el seu procés d'identificació com a tal. Aquesta opció educativa implica que l'educador també haurà de tenir un paper de suport extra, sempre circumstancial, adreçat a aquells joves que necessitin un cert reforç per tal de poder participar plenament en les vivències i les experiències que es proposin.

En el camp pràctic, el treball de grup girarà a l'entorn de les motivacions i les preocupacions que mostrin els joves. Això comporta que a l'hora d'actualitzar el currículum de treball haurem de tenir molt presents quines són les motivacions, les necessitats i les perspectives reals dels joves. Només d'aquesta manera aconseguirem una proposta participativa, enquadrada en *un context marc*, on podrem situar tota l'experiència.

L'eix transversal que donarà forma a aquest projecte serà una elaboració detallada de tot un conjunt de dinàmiques de grup. No hem d'oblidar la capacitat dels jocs de dinàmica de grup per reproduir de manera simplificada les estructures de les situacions reals de la vida, que aïllen dels aspectes complexos de situacions reals personals o extrapersonals alguns elements importants i els situen, a través de les regles del joc, en el context especial i artificial d'un esquema de comportament ben definit. D'aquesta manera, l'energia intel·lectual i emotiva dels participants s'orienta cap a un punt focal. El funcionament simplificat de les dinàmiques de grup fa possible que els participants puguin experimentar i comprendre

més bé els canals i les relacions estructurals que a l'hora de la veritat no són tan fàcilment controlables. D'aquesta manera poden aprendre realment i relativament, sense riscos, nous comportaments, i poden examinar actituds i experiències conegudes prèviament.

La dinàmica de grups, a més a més de constituir aquest eix transversal, servirà per engegar les propostes de treball educatiu que han elaborat els animadors i constituirà l'element dinamitzador del currículum elaborat partint de les motivacions dels joves.

Al llarg de l'any la nostra entitat també duu a terme un programa d'actuació adreçat a la formació d'adults, que consisteix en un conjunt d'activitats com ara xerrades, conferències, col·loquis, videofòrums, etc., de vegades suggerides pel participants mateixos o per persones vinculades a l'entitat, o de vegades fetes a petició de terceres persones.

Esports

Des de l'entitat considerem l'esport com una activitat complementària del desenvolupament físic i psicològic de les persones, i hi posem un èmfasi especial durant l'etapa de canvi evolutiu dels joves i els adolescents. Així justifiquem la necessitat que l'entitat tingui també una dimensió esportiva, emmarcada en el nostre projecte integral d'oportunitats i de serveis envers els joves.

Per a nosaltres l'esport no és pas una finalitat per ell mateix, sinó que en promocionem la pràctica com una opció de creixement individual i col·lectiu per fomentar valors com el sentit del treball en equip, la responsabilitat, la solidaritat, la cooperació i la disciplina, com una eina de superació de les frustracions i per fomentar l'esperit de desenvolupament i de progrés personal sense límits. L'esport és una eina per generar esquemes mentals extrapolables a d'altres situacions més transcendents de la vida, tant de la pròpia vida personal afectiva com del món laboral o social. La disciplina esportiva és un bon element per superar les frustracions que tot sovint tro-

bem en la relació amb els altres, i a més a més és un procés de trobada amb un mateix, de relació positiva amb el propi cos, de generació d'autoestima positiva.

En els nostres programes també hi recollim l'esport de competició, però situem la competitivitat en un pla de projecció cap a un mateix, i d'aquesta manera desplaçem els sentiments de rivalitat negativa que ens poden desvetllar els altres i els dirigim cap a una maduració personal i cap al foment de l'autocontrol i la pròpia autoestima. Per tant, no rebutgem pas la competició ni la considerem un element generador de conflictes, perquè la competitivitat és dins l'ésser humà, especialment en l'etapa evolutiva dels joves i els adolescents i, per tant, la qüestió és treballar positivament aquesta adrenalina que generen.

Finalment, cal destacar que la competició també ens permet de treballar la cohesió del grup davant de la necessitat d'oferir un resultat conjunt quan ens enfrontem amb el rival exterior amb qui ens trobem durant el joc. Aquesta visió de cohesió la volem diferenciar ben clarament de qualsevol mena de conducta que ranegi el que és fanàtic o sectari i agredeixi els espais personals de decisió o expressió espontània del grup.

Més enllà del terreny de joc

De vegades la pràctica de l'esport impossibilita o deixa de banda la relació entre les persones. Des de la nostra perspectiva això no ha de ser així, ans al contrari, ha de fer possible que hi hagi més contacte entre la gent. La finalitat darrera sempre ha de ser el desenvolupament personal i col·lectiu, el desenvolupament integral. Es tracta de donar oportunitat de fer esport a tothom, sense excloure'n ningú per problemes de salut o per no estar tan capacitat físicament com un altre.

Partim sempre d'una visió educativa de l'esport, fins i tot terapèutica, i per això no el volem practicar com un joc de masses. Això no obstant, la pràctica d'alguns esports molt arrelats a la nostra cultura ens pot ajudar a trobar una via de relació i de treball amb determinats col·lectius de joves que difícilment podríem captar des d'una

altra línia de treball que se separés una mica dels arquetips culturals existents.

L'esport és un punt de trobada plaent amb el propi cos i també un punt de trobada social que, mitjançant *el joc*, ens permet d'exercitar-nos en l'adquisició de processos d'adaptació i de convivència amb normes de grup. També cal orientar l'esport vers una trobada amb la natura mitjançant la pràctica de modalitats esportives determinades, per ajudar al desenvolupament físic i psíquic de la persona. Des de La Rotllana volem fer esport, superar-nos, promoure el contacte, aconseguir realment de trobar-nos nosaltres mateixos.

Els programes d'oci i recreatius

La celebració de festes tradicionals, els esdeveniments culturals i esportius, la participació de diversos grups i col·lectius intergeneracionals en propostes diferents d'interacció tenen, avui com avui, una demanda social important. Cal buscar espais de relació, punts de trobada, de coneixença, de comunicació i sobretot vàlvules de sortida, si més no sense conseqüències negatives, de l'estrès que genera la vida quotidiana de les persones.

Aquestes propostes d'oci es poden orientar des de perspectives diverses. Vegem-ne uns quants exemples:

– Activitats que es basen en la tipologia dels participants: es poden adreçar a determinats grups d'edat, col·lectius de diverses edats o grups més heterogenis, segons si es busca la relació intergeneracional o bé una homogeneïtat més gran entre els participants.

– Activitats orientades al pur plaer de la participació com a finalitat última: des de l'organització de festes populars fins a les trobades sectorials de grups específics, col·lectius d'artistes que volen fer una Jam Session, actes de relació entre grups de gent que fan graffittis o bé l'organització de mostres de Rock.

– Promoció d'habilitats: organització de jornades de jocs de taula, trobades amb artistes novells, trobades orientades a afavorir l'expressió de les persones i les seves habilitats.

– Activitats festives: celebració de diades assenyaldes, amb més o menys transcendència, organització de festes que facin possible la diversió de les persones que hi prenguin part, realització d'exposicions de creació artística.

Solidaritat i Cooperació Internacional

Ubicació en la realitat actual

Sense deixar de manifestar que la realitat de la conjuntura social i en ocasions accidental del nostre món produeix la necessitat d'intervencions solidàries i de cooperació a gran escala des de tots els estaments de la nostra societat occidental, som conscients que en aquests darrers anys la cooperació internacional i la solidaritat han adquirit una dimensió molt més gran que no tenien abans.

Quan parlem de cooperació internacional és molt important que entenguem que ho podem fer des de diversos punts de vista. Alguns dels que avui dia són més importants o tenen més simpatitzants i detractors són els següents:

– *El punt de vista polític*: l'activitat que cal fer va lligada prioritàriament a un benestar de les persones. Des del punt de vista sociopolític dels conflictes, les coordenades polítiques de caràcter mundial condicionen i delimiten aquest tipus d'intervencions; les aliances i els interessos d'estat se situen damunt dels drets individuals de les persones.

– *El punt de vista humanitari*: l'activitat principal que s'ha de dur a terme és palliativa i generalment arrenca de la urgència i va precedida de la denúncia de grups socials determinats. Aconsegueixen sobretot de reduir l'efecte de

situacions devastadores. Desgraciadament, és com voler posar portes al camp.

– *El punt de vista de la beneficència*: un cop establerts els mínims per a la supervivència, s'estudien les zones que viuen en condicions paupèrrimes i demanen una política d'intervenció. Els defensors d'aquest punt de vista argumenten la limitació de la seva acció dient que es dediquen a mantenir la subsistència precària, sense que això comporti alterar gens ni mica l'ordre social. Des de la nostra òptica vol dir solidaritat i és el model de cooperació que actualment és més vigent, seguit des de les grans institucions públiques fins al moviment civil. És el tan conegut moviment de neteja de la consciència i de sublimació dels sentiments de culpabilitat.

– *El punt de vista sociocultural i educatiu*: és una opció orientada cap al futur, cap a una resolució no violenta ni traumàtica dels conflictes, de manera que cap solució no generi ni més desigualtats ni desigualtats diferents d'aquelles que es volien pal·liar. Reconeix un paper important a la dimensió antropològica i etnogràfica de les intervencions. Segons aquesta visió, qualsevol procés topa amb dues realitats existents, dos *partenaires*, dues contraparts que treballen conjuntament.

Hem intentat de definir des de la nostra percepció els grans models que hi ha a l'hora de reflexionar i d'actuar en l'àmbit de la cooperació i la solidaritat. Això no vol dir que considerem que no puguin existir més models ni que la nostra lectura exclogui qualsevol altre model de concepció de perspectives; ens movem en un terreny en el qual la reflexió és constant i cada dia ens envaeixen variables noves i elements que marquen la nostra posició pel que fa a aquest tema. Això no obstant, pretenem de donar la nostra visió de la qüestió, basada en l'oposició a d'altres formes i deixant de banda aspectes com ara institució pública, societat civil, voluntariat, professionalitat...

També voldríem aclarir que des de la nostra acció intentem de seguir un model, però que això no exclou pas la resta de les perspectives que hem plantejat ni ens en manté al marge; és més, tot sovint aquestes diverses vies

d'actuació estan lligades entre elles i es fa molt difícil dir on comença l'una i acaben les altres.

Des de la nostra entitat intentem de situar-nos, per convicció i experiència, en el darrer dels models que hem presentat, la qual cosa no vol dir que no se'ns plantegin dificultats en els projectes que en surten, ja que entenem la solidaritat i la cooperació internacionals com un procés que intenta de buscar la conjugació de dues realitats socials, personals, grupals i culturals diferents. Pretenem una relació d'ajut bidireccional, mai unidireccional, entenent que la realitat humana sempre és generadora de benefici i que per això no existeix cap societat ni cap grup humà incapaç de produir benestar social i personal, deixant de banda, és clar, els comportaments destructius.

La cooperació i la solidaritat des del dia a dia

Així com podem considerar la cultura i l'esport com uns elements necessaris en el desenvolupament integral del jove, els termes de solidaritat i cooperació tant nacional com internacional són importants des de la nostra perspectiva educativa i social. Pel que fa a l'àmbit nacional i a la nostra realitat més directa hem explicat les respostes que l'entitat ha generat. Ara tractarem la perspectiva internacional.

Existeix una provocació intencionada en el fet de buscar una transcendència il·limitada a les relacions juvenils, transcendència que queda justificada per la conjuntura mundial: alguns dels problemes més importants dels joves són els mateixos en qualsevol lloc del món, tot i que tenen contextualitzacions diferents. D'aquesta manera, la cooperació internacional i la solidaritat poden tirar per camins diversos: pot ser una cooperació basada en l'intercanvi o una cooperació adreçada al foment del desenvolupament.

La cooperació orientada a l'intercanvi parteix de la consulta, la col·laboració, la disposició de recursos, els ajuts mitjançant accions concretes. Els intercanvis estan orientats a donar resposta a problemàtiques compartides

en el mateix moment per les parts implicades. Foren exemples d'aquest tipus de cooperació l'intercanvi d'experiències alternatives contra la desocupació juvenil, la creació de fòrums sobre el treball, la lluita contra les addiccions o també qualsevol tipus de relació que permeti donar a conèixer diversos tipus d'iniciatives que, a més a més, facin possible de treballar conjuntament.

La cooperació com a foment del desenvolupament proposa canals, formes i models orientats a la col·laboració de zones i països que tenen un grau més alt de desenvolupament personal i col·lectiu amb zones del planeta que es troben sumides en situacions de pobresa extrema, causades per la guerra o que simplement són fruit de la injustícia internacional. Les aportacions que es poden fer en aquest cas poden ser tècniques, humanes, materials i fins i tot econòmiques.

Finalment, cal remarcar en tots dos casos la importància de la difusió de les experiències que es duen a terme, amb la finalitat de sensibilitzar, buscar recursos nous i, en definitiva, trobar formes noves d'inversió d'iniciatives en aquestes situacions.

■ Tipus d'oferta i destinataris

Secció infantil

El nucli de la secció infantil és l'Esplai Chiribiripum, que ja fa més de setze anys que funciona i al voltant del qual s'han originat la resta de programes adreçats a la població infantil. Aquest esplai va començar a funcionar com a tal l'any 1981, com a resultat de les inquietuds d'un grup de joves que voltaven per la parròquia del barri de la Salut i que volien fer alguna cosa per a la canalla.

Al cap d'un parell d'anys, el mossèn de l'església va decidir que valia més que l'esplai s'instal·lés en un local que la parròquia tenia cedit al carrer Austràlia, al barri de Llefià. Tot l'equip de monitors i monitores van haver d'acceptar aquest canvi, i van iniciar una nova etapa de funcionament més lliure i independent, alhora que s'anava

produint una separació cada vegada més gran de les idees cristianes i s'anava consolidant l'opció de treballar per al barri des d'un vessant social i educador, però des d'una perspectiva ideològica totalment oberta, sense l'acceptació de dogmatismes i fent servir com a mètode de treball el pensament crític i la raó.

Aquestes divergències i d'altres circumstàncies paral·leles van fer que l'equip de monitors i monitores patís un fort trencament pel que fa a les idees i als mètodes de treball. Aproximadament l'any 1985, l'equip es va dividir d'una manera força dràstica en dos grups. D'una banda es van agrupar els més propers al fet religiós i de l'altra, aquelles persones que entenien l'esplai des d'una perspectiva laica i pluralista. Aquests darrers són els que es van quedar a l'Esplai Chiribiripum.

D'aleshores ençà l'esplai va treballar per als infants, adolescents i joves de la nostra ciutat elaborant diversos projectes (esplai de caps de setmana, colònies d'estiu, casals d'estiu, casals d'hivern, esplai diari, grup de joves, gestió d'activitats municipals, etc.) amb la col·laboració d'altres entitats de les mateixes característiques i finalitats que les nostres, d'associacions de veïns de la nostra ciutat i de l'administració pública municipal.

La feina de la secció infantil es considerada integrada en un projecte general que comença l'1 de setembre i acaba el 30 d'agost de l'any següent, però organitzativament s'hi diferencien les branques i els programes següents:

Esplai Chiribiripum

El centre infantil i juvenil Esplai Chiribiripum funciona els caps de setmana, especialment el dissabte a la tarda, des de començament d'octubre fins a final de juny, coincidint amb l'inici de les vacances escolars dels nens i nenes. Els seus responsables, aproximadament tretze monitors i monitores, comencen la preparació de les programacions tres setmanes abans i acaben dues setmanes després.

Les seves activitats principals són tallers manuals, tallers d'expressió corporal (teatre, dansa...), sortides cul-

turals, excursions a la natura i jocs d'interior i d'exterior. Aquest conjunt d'activitats es desenvolupa d'una manera lúdica per afavorir l'educació dels infants pel que fa a la socialització, la creativitat, l'educació, l'esperit crític, la solidaritat..., que són valors que propugna la nostra entitat.

El grup de nens que participen en les activitats de l'esplai d'una manera continuada es d'uns setanta-cinc i tenen entre sis i setze anys, però s'ha calculat que al cap de l'any hi passen d'una manera regular més de dos-cents cinquanta infants i joves. S'organitzen en quatre grups, separats segons l'edat. Aquesta divisió es fa per facilitar el desenvolupament d'interessos similars en el grup i per això, si algun nen o nena s'estima més d'anar en un altre grup que no és el que li toca per edat, se l'hi deixa anar, ja que els grups són flexibles. Cada grup té dos o tres monitors que fan d'animadors.

Per a nosaltres l'esplai, més que una activitat, és una actitud: una actitud alliberadora. La nostra proposta educativa vol incidir globalment sobre el nen i sobre el seu entorn més proper, d'una forma integral i de manera que els responsables principals siguin els nens mateixos. Amb la nostra actitud pretenem definir una manera de viure diferent d'aquella en què ens trobem immersos en la societat actual, generar una actitud nova davant de la societat i de la vida, basada en la consciència crítica de la persona.

Ludoteca Chiribiripum

El joc, com a llenguatge, és una constant antropològica en totes les civilitzacions. Per tant, no el podem pas considerar només com una manera divertida de passar el temps, sinó que també consisteix en un aprenentatge per a la vida adulta, un mitjà per desenvolupar la capacitat intel·lectual, els hàbits socials i els valors morals.

La ludoteca Chiribiripum és un lloc destinat a ser un espai de trobada dels infants on hi ha un seguit de jocs i joguines adequades a les seves edats, que permeten de fer un munt d'activitats diverses. La ludoteca obre des de

Esplai.

començament de setembre fins a final de juny, cada dia entre setmana, i qui hi va rep una atenció directa.

Els nens i nenes de la ludoteca poden participar de manera individual o en grup en el tipus d'activitat que s'hi duu a terme, sempre en funció dels seus propis interessos. Durant aquest curs hi ha una assistència constant d'aproximadament quaranta-cinc nens i nenes que tenen entre sis i dotze anys, però al llarg del curs s'ha calculat que n'hi passen més de dos-cents. L'equip de monitors i monitores que orienta la canalla està format per quatre persones que tenen la titulació corresponent de Monitors d'Educació en el Lleure.

Els principals jocs que s'hi fan són de moviment i de psicomotricitat, jocs simbòlics d'imitació de la vida, jocs de construcció, com ara encaixos i trencaclosques, jocs de regles, etc.

El joc és una activitat fonamental en la vida dels nens i nenes, i el practiquen com una necessitat psicològica, d'equilibri i de creixement. Mitjançant el joc, els nens posen en acció aspectes diversos de la seva personalitat que els permeten el coneixement i l'assimilació del món real que els envolta, i s'hi adapten així d'una manera conscient i crítica. El joc proporciona també un moment de trobada amb els altres i afavoreix el procés de sociabilitat. Així doncs, és un mitjà d'aprenentatge espontani i de desenvolupament de la capacitat intel·lectual i física, i dels valors socials i morals. És el mitjà més important perquè els nens i nenes mantinguin el seu equilibri psicològic, i els ajudarà a formar la seva personalitat.

L'educació té en el joc un auxiliar excepcional. Observant el joc dels infants podem descobrir com reaccionen davant de diverses situacions, i alhora podem conèixer millor la seva evolució personal i com a membres d'un grup. Aquestes observacions ens ajudaran a orientar el joc de la manera més adequada per aconseguir una educació integral dels nens.

Casals i colònies d'estiu. Casals d'hivern

El casal d'estiu proposa un ampli ventall d'activitats, molt diferents, per a tots els nens i nenes, en horari de matí i de tarda. S'hi ofereixen activitats més manuals i creatives, com ara els tallers, i d'altres de més lúdiques, com els jocs de taula o els jocs de rol, que els ajuden a adquirir coneixements i a desenvolupar capacitats. Aquestes activitats es duen a terme en el medi urbà o bé a l'espai de què disposem dintre del nostre local. Les possibilitats de moviments que ofereix l'estiu són un eix important dels casals. D'aquí la importància de les sortides i les excursions, que ens permeten de conèixer de més a prop les zones d'oci que ofereix la nostra ciutat, com ara les platges i els parcs. A l'estiu cada any fem dos casals per a cent participants, de sis a catorze anys. La seu de l'un és al barri de la Salut i la de l'altre és al barri de Llefia.

A l'hivern fem un casal per poder treballar, de manera lúdica, tots aquells aspectes que ens porta el Nadal i poder veure com canvia la ciutat en aquesta època de l'any. Al setembre, després de les vacances d'agost, organitzem un nou casal amb una estructura semblant a l'anterior, per afavorir l'inici del nou curs i per donar resposta a una necessitat dels pares, que s'han d'incorporar al món laboral i necessiten un lloc segur on hi hagi persones que puguin tenir cura del seu fill d'una manera adequada. El nombre de participants d'aquests dos casals és aproximadament de setanta-cinc nens i nenes per activitat.

Les colònies d'estiu són una activitat de gran valor educatiu, que enriqueix el camp de les experiències dels nens i nenes. Aquests, uns cinquanta-cinc aproximadament, conviuen amb un grup de vuit monitors i monitores durant deu dies sencers. Els infants es troben dins d'un marc natural, la qual cosa cosa amplia molt el camp de les seves experiències i els dona la possibilitat de desenvolupar les seves capacitats físiques i artístiques d'una manera alliberadora.

Tots, nens i adults, aprenem més de la nostra experiència que no pas de les lliçons dels altres. La seguretat i

l'autonomia personal són fruit de la satisfacció de les necessitats bàsiques d'alimentació i de repòs, d'afectivitat i d'atenció, d'expressar-se i d'ésser actius i de participar en els esdeveniments de cada dia. Crear un marc de convivència on tots plegats puguem progressar com a persones és el repte de les colònies.

Racó de Jocs

Juntament amb Esplais Catalans, Esplac, gestionem una ludoteca infantil dins el Centre Cívic Torre Mena del barri de Llefià que ens permet de desenvolupar part del nostre programa de territorialització, d'implicació en el territori, la qual cosa afavoreix la relació amb la resta d'entitats del nostre districte que desenvolupen les seves activitats en el mateix centre cívic. Pretenem que el Racó de Jocs es converteixi en un element dinamitzador de la vida social dels nens i que faciliti les activitats intergeneracionals.

El seu funcionament està estretament coordinat amb el de la ludoteca Chiribiripum, amb la qual s'ha organitzat un equip de treball comú. En el Racó de Jocs hi participen de manera regular aproximadament vint-i-cinc nens i nenes que tenen entre sis i dotze anys. Funciona de setembre a juny.

Organització de festes infantils

Les festes grosses tenen, dins de la secció infantil, un programa d'activitats propi i un equip de monitors i monitores encarregats d'organitzar-les, dur-les a terme i avaluar-ne els resultats. Aquestes festes generalment són de caràcter cultural i social; per exemple, la Castanyada, Carnestoltes, les festes populars dels barris de la zona on ens movem...

La majoria són obertes; és a dir, s'hi accepta la participació de tots els ciutadans que hi vulguin prendre part, sense que això comporti cap compromís més enllà d'aquella activitat en concret. Generalment hi participen moltíssimes persones, tant nens i nenes com adults, de

Casal infantil a l'estiu.

Carnestoltes al barri.

dintre i de fora de l'entitat. Molt sovint aquestes macrofestes acompleixen l'objectiu d'aconseguir una difusió més gran de la nostra activitat i, per tant, ens permeten de donar a conèixer la feina que duem a terme al llarg de tot l'any.

També serveixen per establir punts de coordinació i de comunicació amb les escoles públiques del nostre entorn, amb les quals cooperem quan volem organitzar actes per celebrar festes importants.

Moltes d'aquestes grans activitats les duem a terme conjuntament amb la resta de centres d'esplai associats a Esplais Catalans, com ara la Rambla dels Esplais i les Trobades Generals d'Infants i Monitors.

Secció juvenil

La configuració de la secció juvenil de la nostra entitat ha viscut des de sempre un procés continu de transformació, de manera que podem considerar que actualment, i malgrat el llarg trajecte que ha recorregut, el projecte juvenil encara no ha arribat al punt final de la seva definició.

És certament difícil de pensar que un projecte juvenil pugui tenir un punt final del qual tant els responsables com el participants estiguin totalment satisfets. És evident que podem aspirar a graus diversos de satisfacció i aconseguir-los, però també coneixem la realitat i és un fet que ens supera constantment. La societat canvia, i per això també canvien constantment els models de relació, treball, oci, benestar, educació i participació social. Tot aquest conjunt de circumstàncies que incideixen directament i indirecta en la vida dels joves ens obliguen a revisar contínuament la proposta que oferim a la societat.

Ara com ara, el projecte jove de l'entitat treballa sobre la base d'unes directrius que, com ja hem comentat, són fruit d'una evolució constant. En el moment actual podem explicar quin és el nostre funcionament, quina feina concreta fem i quines són les línies d'actuació adreçades als joves amb qui treballem.

El factor que ha de fer possible en gran mesura que assolim la part més important de totes les nostres iniciatives i finalitats és entendre el jove com *una persona autònoma, responsable pel que fa a la realitat, autoafirmada en els seus deures i drets i respectuosa amb els altres*. Són diversos conceptes importants i alhora entesos com a complementaris, per tal d'evitar actituds autòmates, inhibides, desfiguratives de la pròpia personalitat i dels propis drets i responsabilitats com a ciutadans i persones. Aquests tres continguts ens acosten a l'expressió d'*autogestió* i *cogestió* com a model de vida.

– Pretenem que el jove tingui un espai en la seva vida personal per a ell mateix, per a les seves activitats més plaents, perquè es pugui trobar a si mateix; un espai al marge de les seves obligacions socials, ben ampli perquè hi pugui projectar el màxim de llibertat cap a la seva existència.

– L'opció del jove en relació amb la societat s'orienta cap a la participació i la creació. Intentem d'evitar la participació més orientada al consum o la participació sense reflexió; pretenem tot el contrari: creativitat, reflexió i compromís. La creació cultural i la implicació crítica en el context social tenen un paper molt important en el nostre model social.

En la societat en què vivim, on conviuen en un mateix espai físic cultures diverses, en contraposició amb brots constants d'intolerància i d'insolidaritat, no podem deixar de dedicar la nostra atenció a la necessitat de *fomentar la tolerància i les actituds integradores*. Aquesta qüestió adquireix una dimensió especial quan parlem d'algun del tipus de població amb els quals treballem.

La formulació de la realitat anterior i les nostres intencions d'incidir-hi ens obliguen a plantejar-nos la qüestió de les relacions de solidaritat i cooperació internacional. Les idees de «poble global» i de «societat dual» es fan reals en els nostres dies més que mai durant aquest segle i fan necessari que la nostra societat es plantegi com cal *desenvolupar en els joves una actitud solidària cap als*

ciutadans del planeta que tenen problemes seriosos per resoldre les seves necessitats més bàsiques i que, per tant, no poden pas viure amb dignitat. No podem defugir la possibilitat d'ajudar aquells que es troben en situacions de guerra o que n'han viscut fa poc les conseqüències desgraciades; cal que recordem els oprimits, aquells a qui han negat qualsevol forma de llibertat o les seves formes mínimes d'expressió.

Finalment podem esmentar la importància d'orientar la nostra feina cap a la coordinació, la feina conjunta, la cogestió i la col·laboració, sense que nosaltres hi plantejem cap límit. És una recerca de relacions amb altres entitats del territori, amb les administracions que tenen competències socials, especialment pel que fa a qüestions relacionades amb els joves. La relació amb grups i entitats juvenils d'Europa, tant la comunitària com l'extracomunitària, també tenen un paper rellevant en la nostra tasca de cada dia.

Des del primer traç de les directrius que hem dibuixat es pot comprovar que hem tingut la intenció de no apartar-nos gens ni mica de la missió i els objectius de l'entitat. Això no obstant, pagava la pena de clarificar com aquesta sèrie de perspectives poden arribar a ser importants en la feina quotidiana entre la gent jove.

Casal de joves

El casal de joves de la nostra entitat compleix diverses funcions: és punt de trobada per als joves que participen en diverses activitats, centre neuràlgic d'activitats dirigides als joves, lloc de referència per a adolescents i joves, i per a entitats que demanen informació sobre la nostra associació; però sobretot és lloc específic perquè els joves *s'associïn*. Associar-se comporta organitzar-se, projectar, reflexionar, ser objecte directe de l'activitat, implicar-s'hi, ser-ne responsable...

D'alguna manera aquesta realitat intenta de materialitzar i contextualitzar la definició anterior que oferíem sobre els joves i la feina que s'hi pot fer. Aquesta realitat també ha estat fruit, sense cap mena de dubte, de certs

Sortides infantils.

condicionaments a l'hora d'engegar el nostre projecte de treball. Els pocs recursos per treballar, tant econòmics com humans, en el sentit professional, ens han obligat a racionalitzar al màxim totes les nostres opcions, i a treure el màxim partit dels recursos que tenim. És clar que això s'ha reflectit en el Casal de joves: només tenim una sala, d'uns seixanta metres quadrats, on s'han de fer les reunions, les activitats i les trobades, gairebé sense poder separar els espais. I encara en aquest espai se n'hi ha d'afegir un per a la secretaria de totes les activitats juvenils.

Tenint sempre present com hem racionalitzat els recursos, com hem treballat unes vegades amb l'adversitat i d'altres amb limitacions, no hem deixat mai d'aspirar a un espai més digne, on puguem tenir un servei de bar com cal i no una nevera i prou, on la ludoteca ocupi un espai fix i no pas com ara, que cada dia s'han d'enretirar les taules i els futbolins, una ludoteca que serveixi de punt de trobada i que també pugui oferir un servei al barri; d'altra banda, volem desplaçar la secretaria de l'espai directe d'activitats, per tal que la gent hi pugui treballar a qualsevol hora amb calma.

Si disposàvem d'un centre amb més sales ningú no hauria d'esperar tant que li toqués el torn de fer servir alguna de les instal·lacions del casal, i se'n podria treure molt més profit; d'aquesta manera, també podria augmentar el nombre d'activitats i se'n podria fer més d'una alhora, i així s'oferirien a la ciutat més propostes d'activitats i més recursos. També milloraria el punt d'informació juvenil, perquè, com que el servei de préstec de material es podria diversificar i ampliar, seria més conegut per tothom. Ara com ara, aquests serveis del casal són molt limitats per l'espai i per això els possibles usuaris en fan poc ús. Hi podríem afegir més aspectes de les millores que ens agradaria de poder-hi dur a terme, però la realitat és que, tot i les limitacions i amb els condicionaments que se'n desprenen, tots els serveis que hem comentat els intentem d'oferir tan bonament com podem.

Grups d'esport

Des de la nostra secció esportiva intentem de potenciar esports alternatius als de masses, que fomentin l'esperit d'equip, el sentiment de cooperació i la superació personal. També hi ha un espai per a aquells esports de masses que parteixen d'una demanda explícita per part dels joves, però sempre, com ja hem explicat, partint de la concepció de l'esport com alguna cosa més que no pas una finalitat per ell tot sol, sinó amb un valor afegit social, cultural o, en la majoria dels casos, educatiu.

Parlar de l'esport a La Rotllana és impossible sense passar pel Balonkorf, tal com es coneix a Espanya, o Korfbal, com es coneix a la resta del món. A primer cop d'ull és possible que aquest nom no digui res al lector, i que sigui una denominació que no generi cap mena de sensació especial en els possibles amants de l'esport, i és que estem parlant d'una modalitat esportiva de la qual primer es van inventar les normes i en acabat se'n va dissenyar la dinàmica. El desconeixement d'aquest esport ens obliga a fer un parèntesi i a parlar-ne una mica.

El Balonkorf o Korfbal. És un esport basat en tres punts fonamentals: els equips els formen el mateix nombre de nois que de noies, s'hi parteix d'una dinàmica de joc cooperativa, ja que el joc individual s'hi penalitza i, finalment, i no pas per això és menys important, es pretén evitar tota mena de contacte físic entre els components dels dos equips. És un esport competitiu, en el qual es pretén de ben segur superar el contrari, però el valor afegit que comporta la dinàmica de joc, amb un reglament exhaustiu, és que resulta impossible la victòria de cap equip sense la superació prèvia personal i del col·lectiu de participants en l'equip.

Els equips els formen quatre nois i quatre noies, les dimensions del camp són les d'un camp de futbol sala, els punts s'aconsegueixen en cistelles situades a 3,5 metres sobre terra que no tenen tauler i estan situades al mig del camp, per la qual cosa el joc es permet en totes quatre direccions en un radi exterior a l'horitzontal del pal que

aguanta la cistella, com passa amb una porteria d'hoquei sobre patins.

Korfbal per a tothom és una proposta que pretén resoldre el problema d'aquells joves que, pels estudis, la feina o qüestions personals, tenen poc temps i volen practicar esport. També és un bon punt de suport per a aquells jugadors que pateixen una lesió o persones adultes que volen practicar un esport. S'hi barregen persones molt heterogènies tant pel que fa a l'edat com al temps de dedicació, per això el nom que en diem.

Korfbal regular és una opció per a aquells joves que, per edat, motivació o preferències, atorguen a l'esport un lloc molt important en les seves vides i poden dedicar-se a aprendre'n tècniques, tàctiques i entrenar-se.

En cap d'aquest casos la finalitat darrera és competir. Guanyar comporta una finalitat totalment explícita que és *el creixement personal a través del col·lectiu mitjançant l'esport*. Això va lligat a una motivació per la forma física saludable i el manteniment harmònic del cos.

L'organització dels que practiquen aquest esport és força autònoma. Hi ha un president, triat entre tots, que és l'autoritat màxima, sobretot de cara a l'exterior. Després el projecte queda a mans d'un responsable de material, una secretaria, una comissió d'activitats internacionals i una comissió de promoció de l'esport, juntament amb els delegats de cada equip. Hi ha també una assemblea de participants cada tres mesos, sempre que no en calgui una d'extraordinària.

Des de l'organització del projecte es tracta de motivar que els participants s'interessin per aportar alguna cosa a d'altres seccions de l'entitat, i també es promou la pràctica d'altres esports de manera complementària. En el futur, no descartem d'engegar d'altres projectes també estables.

Els projectes de cooperació internacional

Des de l'àrea de cooperació i solidaritat internacional es treballa en dues línies. La primera és una col·laboració que s'afegeix a les iniciatives d'altres entitats que desenvolupen projectes de cooperació, com per exemple les aportacions a Badalona Solidària, l'Associación Catalana de Amigos del Pueblo Saharauí, a la Plataforma de Cooperación con los Balcanes, a Esplac Solidari, entre moltes d'altres. La segona línia la formarien aquelles actuacions de l'entitat mateixa, els projectes de cooperació elaborats i gestionats per persones que en formen part.

Totes dues línies de treball tenen sis anys d'existència, la qual cosa representa un mínim d'experiència acumulada. Durant aquest temps s'han dut a terme diverses iniciatives i actualment estem treballant en unes quantes i en tenim encara més en projecte. Hi ha, però, dos projectes que cal considerar especialment, *Els refugiats sahrauís de Tindouf* i *La població de Bòsnia-Hercegovina*, que mereixen un comentari a part.

Camps de refugiats sahrauís. Els projectes que hem dut a terme juntament amb persones del poble sahrauí són diversos. Hem fet intercanvis de joves refugiats i joves de la nostra ciutat, tant a Argèlia, on hi ha els camps, com a Badalona, i hem aprofitat l'estada dels joves sahrauís aquí per promoure reunions amb d'altres joves d'Europa, de manera que tots es poguessin assabentar del conflicte sahrauí. També hem engegat tres ludoteques en els camps de refugiats, dues de les quals encara funcionen, una per als nens i nenes disminuïts psíquics dels campaments i l'altra en un internat de dos mil nens i nenes. També hem col·laborat en la formació d'animadors, juntament amb l'Escola Lliure El Sol i la Fundació Ferrer i Guàrdia. Actualment intentem d'establir un acord amb la Universitat de Barcelona, amb la qual tenim un conveni anual de col·laboració per a la formació d'estudiants universitaris sahrauís en la diplomatura d'Educació Social. Finalment, els dos projectes més ambiciosos ens els quals treballem, sense que això comporti deixar la

resta de banda, consisteixen en la creació d'una casa d'acolliment per a joves sahrauís malalts, que tinguin problemes de salut tan greus que no els puguin resoldre al seu país, i el projecte de suport al referèndum d'auto-determinació del Sàhara.

Bòsnia i Hercegovina. Tenim relació amb Bòsnia i Hercegovina des del mateix moment que en vam establir amb el Sàhara, malgrat que la materialització de resultats tangibles no ha estat fins molt més tard. Hem intentat sobretot de partir de l'experiència acumulada amb el poble sahrauí i d'adaptar algunes de les propostes que s'hi han fet a la realitat bosniana. El primer projecte important va ser l'intercanvi de joves de Bòsnia amb joves de la nostra ciutat a Badalona. Ara intentem de dur a terme, conjuntament amb la ciutat de Maglaj, a Bòsnia, un casal de joves, lligant-lo amb la proposta esportiva del Korfball. Al marge de l'organització d'iniciatives similars a les que hem dut a terme al Sàhara, en el cas de Bòsnia se n'hi ha d'afegir una altra que va centrar l'activitat solidària amb Bòsnia-Hercegovina en un moment donat: l'enviament d'aliments a aquell país i la mobilització mitjançant concentracions a la plaça de l'ajuntament de Badalona demanant la pau.

Activitats internacionals amb l'Europa Comunitària

En el terreny de les activitats internacionals amb l'Europa Comunitària també hi trobem dues grans línies de treball: els *intercanvis de joves* i les *subcomissions mixtes de treball*. Hi ha també una tercera línia, que tot just en-cetem: l'*intercanvi europeu de voluntariat*.

Intercanvis internacionals de joves. Fins ara hem fet intercanvis de joves a Badalona amb joves d'Itàlia, Bèlgica, França i Finlàndia, i també hem possibilitat la sortida de joves a França, Itàlia, Bèlgica i Finlàndia, on hem entrat en contacte amb joves d'Alemanya, Anglaterra i Holanda, i també amb d'altres de països extracomunitaris, com Turquia i Taiwan.

La importància d'aquestes activitats ens obliga a remarcar el bé per a la dimensió personal que aporten directament als participants, ja que la gran majoria, per les seves condicions socioeconòmiques, no podran sortir mai d'Espanya amb els seus propis recursos.

Com a centres d'interès d'aquestes activitats hem treballat principalment la cooperació internacional, el racisme i la tolerància, els problemes actuals de la joventut i els reptes de l'Europa Comunitària.

Tot aquest volum d'intercanvis que s'han fet durant aquests anys, especialment amb Itàlia i Bèlgica, on ha estat constant cada any, a més a més de ser molt satisfactori, ha estat positiu no només per canviar la perspectiva dels joves que hi han participat, sinó que d'alguna manera ha projectat el nom de la nostra ciutat cap a l'exterior.

Les subcomissions mixtes de treball. Aquesta modalitat de projectes consisteix a posar en contacte professionals, participants i voluntaris d'entitats de dos països comunitaris amb la finalitat de fer-los conèixer realitats diferents amb un sentit clarament formatiu, i alhora pretén crear punts d'intersecció de treball entre joves de diferents nacionalitats i la seves entitats respectives.

Fins ara només hem dut a terme una comissió mixta amb Bèlgica i esperem de fer-ne ben aviat una altra amb Itàlia. Els temes de treball d'aquestes comissions parteixen de l'anàlisi de la realitat de cada centre que en forma part i a partir d'aquí s'estudien les possibilitats de fer una feina conjunta en àmbits diversos, com ara treballar amb joves amb problemes d'integració o d'adaptació social, tocar l'aspecte de la solidaritat internacional, els esports, la música, organitzar intercanvis de joves, etc.

Programes europeus d'intercanvi de voluntariat. Actualment intentem de treballar en una tercera línia de recursos: els programes europeus d'intercanvi de voluntariat. Com el seu nom indica, aquest programa pretén que les entitats juvenils europees estableixin uns lligams estrets de relació mitjançant l'intercanvi de joves voluntaris disposats a treballar en les entitats on passen el temps lliure.

L'educació d'adults

Gràcies a la participació en un programa europeu contra l'exclusió social, la nostra entitat va entrar en la dimensió de la feina de formació d'adults. En la franja jove, aquesta experiència es va dur a terme conjuntament amb l'Escola d'Adults de la Pau de Badalona, emmarcada dintre del programa europeu Urban. Es tractava de donar a un grup de joves i adolescents els elements formatius necessaris per obtenir el títol de graduat escolar en el termini de dos anys. La Rotllana hi afegia una proposta de dinamització sociocultural que ajudés en aquest procés d'adquisició de coneixements, sobretot donant un suport paral·lel al de l'escola al procés de maduresa i autonomia dels joves que hi prenen part. Ara com ara, aquesta iniciativa està en vies de reelaboració per tal de millorar encara més els resultats que se'n van obtenir.

Macroactivitats juvenils

Hi ha molts motius que de vegades ens han portat a l'organització de macroactivitats juvenils, entenent com a tals aquells esdeveniments que apleguen més de cinquants participants en un sol dia. Generalment no són pas activitats aïllades, sinó que o bé tenen alguna vinculació amb els grups de joves de la ciutat o bé amb activitats que Badalona duu a terme.

Així, quan es fa un concert de rock és molt fàcil que sigui per donar vida i empenta als grups del territori, i alhora per dur a terme una iniciativa de solidaritat; podria passar el mateix amb uns campionats esportius de jocs de taula, que podrien correspondre perfectament a la projecció d'un grup de joves determinat en una zona.

També es fan concentracions o jornades que l'única finalitat que tenen és de commemorar alguna cosa, o bé celebrar aniversaris de personatges importants o dates significatives del calendari.

Com a activitats importants dutes a terme des d'aquest àmbit val la pena de ressaltar l'organització de campionats de jocs de taula com ara parxís, ping-pong, escacs, dames, futbolins per parelles mixtes, trivial... amb la in-

tenció de recuperar els jocs de societat, la relació cara a cara mitjançant el joc i no pas davant la pantalla d'un ordinador, i que permeti de moure's en un espai que propiciï el contacte i l'expressió de sensacions amb d'altres persones formant un equip. Els jocs de rol en viu i la convocatòria de jornades de jocs de rol també han ocupat durant anys un espai dins d'aquest marc, amb la intenció d'aplegar els participants d'aquesta mena de jocs i posar-los en relació amb d'altres que tenen els seus mateixos interessos, de manera que posteriorment ells mateixos creïn les seves pròpies xarxes de comunicació.

Pel que fa a l'organització d'actes culturals, no podem deixar d'esmentar activitats com ara el teatre per a joves i adults fet a través de La Roda, que té una sèrie de cites fixes en la programació de les nostres activitats anuals. En aquests moments ja hi ha un caliu mínim de públic que assisteix a aquests espectacles, però també hem de dir que això s'ha produït gràcies a tot un treball previ: d'una banda, s'ha introduït un mitjà de comunicació i una eina cultural allunyats dels que són més habituals en aquests barris, la televisió i les discoteques, els mass media, i en segon lloc s'ha aconseguit d'anar superant la barrera simbòlica de fer aquests actes en català, amb una població totalment castellanoparlant.

Finalment, no voldríem deixar d'esmentar en aquest apartat que de vegades hem hagut de donar suport a grups d'*hardcore*, *rap* o fusió, que tenen unes motivacions creatives i de comunicació i que no tenien accés a cap espai públic. En aquells moments els vam haver de donar un suport addicional i vam organitzar festes *rapers* i concerts *hardcores* on apareixia la policia, a qui havien trucat els veïns perquè imposés silenci, o bé ens trobàvem que de cop i volta s'apagava el llum enmig d'un concert de *Trans* i ens quedàvem a les fosques.

Ara, si ho analitzem tot plegat amb una certa distància, ens adonem que l'esforç d'haver-nos enfrontat al corrent social imperant, o si més no controlador de certs recursos, ha servit perquè a la ciutat de Badalona s'hi replantegessin algunes qüestions en matèria de joventut; poques, però algunes sí.

■ Recursos humans

Dintre de la nostra associació hi trobem professionals, remunerats i voluntaris, que hi treballen durant tot l'any, i persones que participen en activitats i programes puntuals. El nivell de formació que es requereix varia segons el projecte en el qual s'intervé, el grau de complexitat i la implicació a l'hora de participar-hi cadascú.

De la direcció general de la nostra entitat se n'encarreguen persones que actuen de manera altruista, que han procurat adquirir un mínim de recursos i que hi poden oferir dedicació professional. El perfil formatiu d'aquesta persona és el del Director de Temps Lliure i Animador Sociocultural, que ha de fer funcions de recerca de recursos per a l'entitat, comunicació amb les institucions públiques, relació amb les entitats del territori i d'altres, coordinació i racionalització de recursos, etc.

Dins de la secció infantil, d'una banda hi ha l'esplai Chiribiripum, on hi ha un grup de tretze monitors i monitores que treballen de manera voluntària i als quals s'exigeix la formació de Monitor o bé de Director del Temps Lliure que certifica la Secretaria General de Juventut de la Generalitat de Catalunya. D'altra banda hi ha la ludoteca, que funciona diàriament, on hi ha quatre persones que tenen el títol de monitors i que estan contractades professionalment. A més a més, i per assegurar una

coordinació més gran i una gestió més eficient, hi ha una persona alliberada contractualment amb la titulació de Directora d'Activitats Infantils i Juvenils en el Lleure.

Pel que fa a la secció juvenil, la dedicació es basa en la col·laboració voluntària d'animadors i persones diverses, coordinades per un educador social, la dedicació del qual és remunerada professionalment. De vegades hi ha projectes que permeten circumstancialment o que requereixen la dedicació professional i laboral, de manera parcial, d'altres animadors i educadors. És el cas del programa de formació d'adults, alguns dels programes de solidaritat i cooperació internacional, les dinàmiques de grup i, alguna vegada, les macroactivitats socials.

La nostra associació compta amb un gran nombre de persones voluntàries que no en són sòcies però que hi col·laboren d'una manera puntual i desinteressada.

En termes generals es pot dir que les persones vinculades estretament a responsabilitats i funcions de la nostra associació per interessos personals i propis tenen una formació relacionada amb l'ensenyament, la pedagogia, l'educació social i la psicologia.

■ Recursos materials

La nostra entitat disposa d'uns recursos materials mínims per desenvolupar els seus diversos programes i projectes. Pel que fa la difusió, tenim un servei de fotocopiadora. Pel que fa a la secretaria, disposem de dos equips telefònics amb servei de fax, dos ordinadors, i procesador de textos. Quant al mobiliari, disposem de cadires, taules i prestatges que ens permeten treballar mínimament en cada local on fem les activitats.

En el camp pedagògic, disposem de les partides presupostàries corresponents per poder comprar el material necessari que ens cal per a les diferents activitats. També disposem d'una ludoteca i una biblioteca infantil, i d'una petita ludoteca i una biblioteca juvenil. Finalment també tenim, després de tants anys de feina, un sèrie de recursos per a l'animació, com ara materials per fer tallers de

circ, jocs cooperatius, un taller de fusteria, bicicletes de muntanya i un equip bàsic d'imatge i so.

■ Recursos funcionals: espais, temps i finançament

Abans d'arribar a especificar els recursos materials més importants amb què compta l'entitat, voldríem comentar la situació de precarietat i alhora de racionalització d'espais i de recursos a què ens hem vist abocats durant molts anys i en què ens movem encara.

Les limitacions que tenim i la necessitat constant de racionalitzar recursos i espais han tingut en ocasions conseqüències negatives: de vegades han estat a punt de viciar relacions amb d'altres entitats, en altres casos han estat la causa que voluntaris i professionals haguessin de treballar enmig de tantes traves i tants problemes constantment, que han arribat a situacions de desànim personal i ha estat impossible la realització d'alguns projectes. Amb aquest comentari volem constatar la deficiències que existeixen en la infraestructura destinada al lleure i l'animació sociocultural adreçades a la infància i a la joventut a la nostra ciutat.

Des dels inicis de l'entitat fins ara la nostra política ha estat el reciclatge de material del carrer per fer prestatges, taules plegables, ampliar el mobiliari del centre i fins i tot enrajolar. Alguna vegada, arran del retard de les subvencions, també ens hem vist obligats a agafar materials d'obres de l'Ajuntament a tall de préstec. Al marge de certa dimensió educativa que puguin haver tingut aquestes accions, reconvertint el que era precari en instrument pedagògic, el que és cert és que aquesta no és la millor manera com haurien de funcionar les entitats educatives en el temps de lleure.

Actualment, la secció infantil de l'entitat està situada en un soterrani cedit desinteressadament per l'arquebisbat de Barcelona a través de la parròquia de Nostra Senyora de la Salut. El local té uns 120 m² i és l'espai amb més capacitat de què disposem. També és el que té més

història, ja que fa més de quinze anys que hi fem les nostres activitats. Els locals estan situats als baixos d'un gratacels de gairabé cinc-cents habitatges, i per això els problemes d'aigües mal canalitzades, males conduccions elèctriques i tots els altres inconvenients d'un edifici gegant com aquest fruit de l'especulació són el nostre pa de cada dia. Malgrat les limitacions que originen aquestes anomalies, l'esplai continua treballant com pot, esperant d'aconseguir un local en condicions més dignes.

El local per als joves encara és més reduït que no pas el que es dedica a les activitats infantils, fet que provoca que la racionalització de l'espai també formi part dels plantejaments educatius que treballem amb els joves. És impossible de dur a terme dues activitats alhora i al mateix lloc. Aquest local el va cedir l'ajuntament de la ciutat deu fer aproximadament tres anys, i els costos de l'aigua i el corrent van a càrrec seu. Abans, des dels inicis de l'entitat fins a l'entrada en aquest local, el moviment de diàspora dels joves pel barri de la Salut i el districte de Llefià era constant.

Quan arriba l'estiu, els problemes de totes dues seccions augmenten, perquè el nombre de participants arriba a triplicar l'habitual, s'ofereixen més serveis i, a més a més, és una època que les activitats s'han de fer a l'aire lliure. La utilització de les instal·lacions de l'Escola Pública Antoni Botei o del Centre Cívic Torre Mena, com també d'altres instal·lacions municipals, fins ara ens ha ajudat a mantenir la línia de flotació. Malgrat tot, això només pot ser una solució transitòria a un problema de tipus polític que les dues administracions amb competències han de resoldre urgentment, si és que estan decidides a dur a la pràctica una política social i juvenil.

En definitiva, no podem deixar d'insistir en la manca d'infraestructures per a la feina diària amb els joves i nens als quals pretenem dedicar-nos. És un problema que fa anys que dura i que condiciona seriosament la projecció de l'entitat, però el que és més greu és que impossibilita el creixement cultural, social i integral de les zones on duem a terme les nostres iniciatives. Tots aquests condicionaments ens han portat a plantejar-nos la necessitat

d'invertir en l'adquisició d'un immoble que ens permeti d'organitzar-nos millor i de fer una gestió més eficaç.

Pel que fa al finançament, les fonts primordials són les quotes de participació en les activitats infantils i juvenils, la gestió d'activitats per a tercers i les subvencions d'institucions públiques i privades.

■ Recursos institucionals

La nostra associació compta amb uns estatuts des del moment de la seva fundació l'any 1991 i amb un règim de reglament intern en procés de renovació. Actualment també treballem de manera intensa en el projecte educatiu de l'entitat, que esperem de tenir elaborat i actualitzat a les acaballes d'enguany.

Els diversos grups que formen l'associació desenvolupen els seus projectes propis, sempre sobre la base dels acords establerts pensant en les finalitats de l'entitat. En aquest sentit, disposem d'un projecte per a l'esplai Chiribiripum, un altre de diferent per a la ludoteca diària, d'un projecte per als casals d'estiu i d'hivern, per a les colònies i, igualment, per a la secció juvenil. El conjunt de tots aquests projectes formen el macroprojecte d'actuació en el lleure i d'animació sociocultural de l'entitat.

■ Òrgans de govern i de gestió

La nostra entitat disposa d'òrgans de govern col·legiats i unipersonals. Entre els òrgans col·legiats, els més importants són l'assemblea de socis i la junta directiva de l'entitat.

L'assemblea la formen totes aquelles persones que són sòcies de l'entitat. Ho poden ser les persones que tenen entre trenta i quaranta anys que siguin acceptades mitjançant el procediment d'acceptació que s'explica en els estatuts. La funció més important d'aquestes persones és fixar les línies generals d'actuació de l'associació, aprovar-ne la memòria, establir-ne el pressupost i aprovar-ne l'exercici econòmic.

La junta directiva està formada per un president, un secretari, un administrador, un vocal de la secció infantil i un vocal de la secció juvenil. Els mandats dels membres de la junta directiva són anuals i renovables, i el més important és que són de caràcter voluntari. La funció més important de la junta és encarregar-se del desenvolupament de les directrius plantejades a l'assemblea.

Són òrgans de govern unipersonals:

– El president, la funció principal del qual és mantenir un equilibri intern en l'entitat, i observar i fer observar tots els acords generals, vigilant per l'acompliment de

les finalitats darreres de l'associació, de la qual ell és el responsable últim.

– La secretària, la funció de la qual és dirigir i gestionar la marxa de l'entitat i el seu funcionament, en tots els àmbits d'actuació.

– L'administrador, la funció principal del qual consisteix en el control de la tresoreria i la comptabilitat de l'entitat, i també en l'elaboració dels pressupostos i balanços de caràcter econòmic.

– El vocal de la secció infantil, la funció principal del qual és la representació d'aquesta secció en el si de l'entitat i la coordinació dels diversos programes destinats a la població infantil.

– El vocal de la secció juvenil té exactament la mateixa funció que l'anterior però adreçada a la població juvenil.

■ Òrgans de coordinació i participació

D'acord amb el nostre sistema organitzatiu, la junta directiva es converteix en l'òrgan principal de coordinació de tots els projectes. Ara bé, a més a més, dintre de cada programa d'actuació s'organitza un equip de persones que es fan responsables del seu desenvolupament. Entre aquestes persones es designa un representant per tal que es coordini amb els representants de les altres iniciatives o dels altres programes, pel cap baix una vegada cada mes o, segons com les circumstàncies ho requereixin, per motius especials.

La secció infantil fa assemblees tant amb pares com amb nens per tal de facilitar la participació de tots plegats mitjançant l'intercanvi de la informació i de propostes de funcionament d'acord amb els seus interessos específics, una vegada cada trimestre.

Tant la secció juvenil com la infantil tenen un espai de temps important per a la coordinació dels seus programes i els seus projectes, prèviament a la feina de coordinació entre les seccions.

■ Organització dels recursos humans. Assignació de competències i funcions

Secció infantil

Els monitors d'activitats infantils: les seves funcions principals són dur a terme els programes d'actuació concreta i fer-ne la valoració. Tot plegat es fa en grups de treball. A més a més han de responsabilitzar-se de l'assistència a les reunions que siguin d'interès per al desenvolupament de les activitats infantils, assistir obligatòriament a les activitats programades, encarregar-se de tot el material que es fa servir, tenir-lo net i endreçat, i fer-se responsables d'una funció específica en l'organització de la secció infantil. Aquestes funcions específiques són:

– Director de programes o de projectes: la seva funció principal és assumir la gestió global del projecte i com a objectius més importants té la coordinació dels equips de monitors, les relacions amb la resta de membres de l'entitat i de fora, vetllar per la qualitat dels programes, encarregar-se de la gestió dels recursos propis, i ser el responsable últim de la presentació i la valoració dels projectes.

– Responsable de material fungible: ha de tenir el material endreçat i controlat. És el responsable de comprar tot el material que calgui als monitors per poder fer les activitats. L'ha de tenir a punt una setmana abans de començar-les i també s'ha d'encarregar d'endreçar-lo. És el màxim responsable de la sala on es desa.

– Responsable de biblioteca: és el monitor que compra els llibres que puguin ser d'interès per a la secció. Ha de fer un llistat de tots els llibres que té l'esplai i els ha de tenir controlats i col·locats a lloc.

– Responsable de les actes: és l'encarregat de fer l'ordre del dia en les reunions que es fan després de les activitats, i de totes les reunions extraordinàries que es puguin fer. És l'encarregat d'arxivar les actes.

– Secretari: és la persona responsable de llegir tota la informació que arribi, arxivar-la i passar-la a l'equip

d'animadors. També s'encarrega de tenir al dia la quota dels participants, als quals també farà els carnets.

– Responsable de farmaciola: és el monitor responsable de comprar el material de farmaciola que calgui segons les activitats que es facin. S'ha de preocupar que sempre n'hi hagi de disponible. També ha de controlar que a la farmaciola sempre hi hagi el que calgui per a totes les sortides.

– Responsable del material no fungible: ha de tenir el material organitzat i en condicions òptimes d'utilització. És el responsable directe dels préstecs de material i de tenir-lo al seu lloc. En fa l'inventari i el manteniment.

La secció juvenil

Com ja hem comentat abans, la distribució de les activitats juvenils se centra sobretot en l'organització i la responsabilització de tots aquells que hi prenen part. Les funcions de direcció, que en la secció infantil duen a terme els monitors, recauen en aquesta sobre els joves mateixos. La funció de l'animador o dels animadors si n'hi ha, és arribar on els joves no poden arribar per causa de limitacions de diversos tipus, com per exemple la formació, la falta de temps o d'altres factors circumstancials.

Cada àmbit d'activitats (cooperació, animació, esports, etc.) té autonomia organitzativa, i també és autònom qualsevol programa de qualsevol àmbit. Així intentem de mantenir unes condicions d'organització que s'adaptin a la personalitat de cadascú, però sempre dintre de les línies de la secció i seguint les directrius educatives de l'entitat. Un altre factor important a l'hora de plantejar l'organització d'un projecte o d'un programa juvenil és la quantitat de participants i el grau d'implicació que hi vulguin tenir. Si l'activitat demana una dedicació constant per part d'un equip determinat de persones, aquest grup estableix quines han de ser les funcions de cadascú en relació amb les seves possibilitats; si la participació és molt gran, la coordinació se centra en un grup reduït de persones i cedeix el màxim de protagonisme a la resta de participants.

■ Fonts de finançament

Una part molt important en el finançament d'alguns projectes ha estat l'aparició dels sponsors, entesos com a empreses col·laboradores i com a socis que de vegades utilitzen un servei o que estan personalment interessats que aquella activitat es porti a terme. El fet de tenir patrocinadors té una incidència especial en els projectes de cooperació internacional, alguns dels quals avui com avui serien inviàbles sense ells i d'altres no haurien arribat mai a dur-se a terme sense la seva participació i la responsabilitat subsidiària de socis i col·laboradors.

El paper de les empreses

Empreses com Basercu, els esports Villar Otero, el forn de pa Mitjana, els autocars Capricornio, els esports Elite (anteriorment Marathon), TUBSAL, el forn de pa Bosh o Iniciativas Badal, empresa de construcció de pàrquings, el Mercat Municipal de la Salut i l'empresa de llet Corele, han fet possible mitjançant aportacions econòmiques o de recursos materials que es duguessin a terme diversos projectes. Algunes d'aquestes empreses han fet donacions que, al llarg dels anys, han superat el mig milió de pessetes anuals. El que volem destacar especialment d'aquestes empreses és el seu interès com a col·laboradors

altruistes, totalment desinteressats, que han demostrat notòriament.

Els mitjans de comunicació

Pel que fa al nostre finançament, els mitjans de comunicació hi han tingut un paper important i destacat. La premsa a través d'*El Punt*, la ràdio a través de Ràdio Ciutat de Badalona, i la televisió a través del Canal 51TV de Badalona ens han ajudat a l'hora de buscar recursos econòmics i materials. És molt difícil de quantificar la incidència de les seves campanyes i el que ens han aportat directament o indirectament, però el que és cert és que molts d'ells s'han comportat com a autèntics sponsors, han fet seves les nostres necessitats i també una mica seu el nostre projecte.

ELS SOCIS

L'aportació dels socis de l'entitat, dels nens i dels joves, té una dimensió considerable. De ben segur ha estat precedida d'una tasca educativa important de conscienciació entre aquells que en algun moment n'han rebut els serveis, per tal que un dia s'acabessin convertint en participants actius de l'entitat, assumissin una part de la gestió de les seves necessitats i de la recerca de recursos. Són aquesta mena de projectes que tenen sentit per ells tots sols, i que alhora fan un efecte boomerang i proporcionen a aquells que els tiren endavant un camí per donar als seus valors personals. Malgrat la feina que ja s'ha dut a terme, encara ens queda molt de camí per recórrer en aquest terreny, sobretot si pensem que els missatges dels grans mitjans de comunicació molt sovint entren en contradicció amb les nostres propostes.

La gestió dels serveis

Una font de finançament important de la nostra entitat són els recursos que s'obtenen a través de la gestió i l'organització de programes, de caràcter infantil i juvenil, en

el camp de l'animació sociocultural per a institucions privades o públiques. Els beneficis que se n'obtenen s'inverteixen íntegrament en l'entitat per consolidar-ne el funcionament. D'altra banda, hi ha activitats que comporten força despesa de personal; aquestes persones de vegades renuncien a la part econòmica i els diners es poden reinvertir en aquell projecte o invertir-los en un altre.

Convenis i subvencions de l'Administració Pública

Com a entitat de caràcter educatiu i social que dona un servei públic a la ciutat de Badalona, rebem diverses subvencions per part de les institucions públiques següents: la Secretaria General de la Juventut de la Generalitat de Catalunya, l'Oficina de Benestar Social, l'Ajuntament de Badalona i la Conselleria de Districtes.

Aquestes subvencions representen aproximadament el 25% del pressupost global de l'entitat.

En actuacions de programes específics ens han ajudat l'Oficina de Juventut per Europa de la Generalitat de Catalunya i la Diputació de Barcelona.

■ Sistemes de control i avaluació

A nivell general de l'entitat, l'organisme responsable de l'avaluació i, per tant, de l'aprovació dels projectes, com també de la gestió econòmica és l'assemblea general ordinària. Aquesta assemblea ratificarà o desaprovarà les actuacions dutes a terme en funció de la presentació de les memòries corresponents i en funció del seguiment que se n'ha anat fent durant tot l'any.

Pel que fa al pressupost, cada mes de setembre s'elaboren les propostes de cada programa i de cada projecte, que després es porten als òrgans competents de cada secció. Aquí són contrastades i es tornen a discutir, i s'elabora una proposta final de pressupost conjuntament amb la junta directiva, que posteriorment, en el mes d'octubre o novembre, serà aprovat, després d'haver estat presentat als socis de cada secció o programa.

Prèviament a l'aprovació dels pressupostos és imprescindible que una assemblea general de socis de l'entitat hagi aprovat el balanç econòmic del curs anterior.

La secció juvenil

Pel que fa a la secció juvenil, cada programa disposa de nivells de control i d'avaluació diferents, que depenen en part del tipus de programa o de projecte. Bàsicament les parts implicades són els usuaris, els participants o els beneficiaris de les iniciatives que es duen a terme, i en segon lloc els participants o animadors que han dissenyat l'activitat (i encara més si n'han agafat la responsabilitat decisiva del desenvolupament). Es fan reunions d'avaluació pel cap baix una vegada cada trimestre i així mateix es fa un seguiment del funcionament i del pressupost de cada programa. La majoria de programes compten també amb l'orientació i el suport d'entitats i professionals en diversos temes i àmbits d'intervenció. En la majoria de programes o projectes els animadors fan enquestes o propostes sociomètriques de recerca de dades sobre els participants i les activitats. Per exemple, fan escales de diferencial semàntic, entrevistes, enquestes o dinàmiques de valoració.

Finalment cal destacar el paper que tenen les comissions de coordinació dintre de la secció, que es reuneixen pel cap baix una vegada al mes. També cal subratllar la importància de les reunions, tant de les preparatòries com de les valoratives, que es fan respectivament al començament i a final de curs. Són obertes a tots els participants i les organitzen les comissions que van funcionar l'any anterior o les que es preveu que funcionaran durant l'any.

La secció infantil

Pel que fa a l'Esplai Chiribiripum, s'estableixen setmanalment unes reunions de monitors en què s'avalua el funcionament de les activitats i la participació de tots els implicats, sobre la base d'un guió prèviament establert. A

més a més, cada trimestre es duu a terme una revisió i una actualització del programa de funcionament del centre d'esplai. Finalment s'elabora una memòria anual on es recullen tots els punts positius i els que cal millorar de cara a l'altre any. Aquest sistema d'avaluació és el mateix que es fa servir a la ludoteca infantil.

En el desenvolupament de les activitats quotidianes s'estableix un contacte molt directe amb els pares i les mares que vénen a dur els fills a participar en les activitats, tant al començament com quan s'acaben. Els monitors i monitores aprofiten aquest contacte per intercanviar informació amb els pares i per aconseguir així que el programa rutlli més bé.

A més a més de les reunions que hem esmentat, es fan servir com a sistema de control i avaluació les reunions trimestrals amb els nens i els pares per valorar el funcionament de les activitats. Pel que fa als casals i les colònies s'ha elaborat un guió de valoració adreçat als nens i als pares perquè el puguin contestar amb tranquil·litat a casa i posteriorment enviar-lo al centre d'esplai.

Organigrama de funcionament

JUNTA DIRECTIVA

President · Secretari · Administrador
Vocal de la Secció Juvenil · Vocal de la Secció Infantil

Secció Infantil

- Coordinador de la secció
- Responsable de l'esplai
- Responsable de la ludoteca
- Responsable de les activitats extraordinàries

Secció Juvenil

- Coordinador de la secció
- Responsable de direcció
- Responsable d'activitats esportives
- Responsable de la cooperació internacional
- Responsable de les activitats internacionals
- Responsable de programes d'animació cultural i de les macroactivitats

ASSEMBLEA DE SOCIS

Diversos programes i modalitats de participació

Diagrama d'activitats infantils

La Rotllana

Responsable d'activitats infantils

Equip de gestió de la secció infantil

Esplai Chiribiripum · Ludoteca · Racó de Jocs
Activitats extraordinàries · Responsable d'activitats infantils

Esplai

Chiribiripum:

Grup 6-8 anys
Grup 9-11 anys
Grup 12-14 anys

Ludoteca:

Tallers
Activitats
d'Animació

Racó de Jocs:

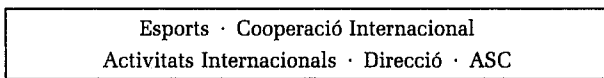
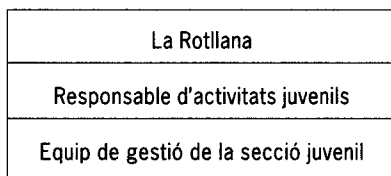
Tallers
Activitats
d'Animació

Activitats

extraordinàries:

Colònies
Casals d'hivern
Casals d'estiu

Diagrama d'activitats juvenils

Esports:	Cooperació Internacional:	Staff:	ASC:
Korfbal regular Korfbal per a tothom	Ludoteques del Sàhara Casa d'acolliment del Sàhara Intercanvis amb el Sàhara Intercanvis amb Bòsnia P. Korfbal de Bòsnia Subcomissions mixtes Intercanvis juvenils	Manteniment Economia Material Serveis per als socis (ludoteca, videoteca, biblioteca, etc.)	Grups de joves Activitats obertes

<i>La força de fer una rotllana</i>	5
<i>Context</i>	7
Origen i història	7
Ubicació - entorn	8
Titulariat	11
Missió	12
Objectius generals	12
Justificació	13
Vinculació amb altres entitats	14
Tipologia de serveis	16
Tipus d'oferta i destinataris	28
<i>Infraestructura</i>	49
Recursos humans	49
Recursos materials	50
Recursos funcionals: espais, temps i finançament	51
Recursos institucionals	53
<i>Estructura</i>	55
Òrgans de govern i de gestió	55
Òrgans de coordinació i participació	56
Organització dels recursos humans. Assignació de competències i funcions	57
<i>Gestió</i>	59
Fonts de finançament	59
Sistemes de control i avaluació	61

1. TRAJECTE LABOR (exhaurit)

És una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social.

2. CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ

Actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.

3. MOVI D'A

Moviment d'Aturats del barri de la Mina, de Sant Adrià de Besòs. És una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Pretén la integració dels joves al món laboral i a la societat on viuen.

4. LA VOLA

És una entitat que treballa en el camp de l'educació ambiental. Pretén que la societat, i en especial l'escola, participin activament en la solució dels problemes del medi ambient.

5. FUSTALL

És una associació que treballa en la formació i en la inserció social de nois amb problemes de fracàs escolar, en atur, propers al món de la delinqüència i la drogodependència.

6. MOVIBAIX

És un moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat. Ofereix serveis als centres d'esplai i als ajuntaments de la comarca amb un caràcter de servei públic.

7. EDUCACIÓ D'ADULTS

A LA PERONA

Una experiència compromesa en la transformació de les deplorables condicions de vida de la comunitat gitana de la Perona, un barri de barraques desaparegut a Barcelona.

8. AULA-TALLER CRUÏLLA

És un servei que s'adreça a nois i noies dels barris barcelonins de Ciutat Me-

ridiana, Torre Baró i Vallbona que han deixat l'escola i no treballen.

9. CEPA (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius) (exhaurit)
Associació ecologista, científica i independent, que es proposa dotar d'una cobertura tècnica els grups de base i els moviments populars que promouen la defensa del medi i la qualitat de vida.

10. ESCOLA D'ADULTS

LA VERNEDA-SANT MARTÍ

És un centre educatiu amb un projecte pedagògic i social definit: públic, pluralista i participatiu, integrat en el barri. Actua en la línia del que s'anomena desenvolupament comunitari.

11. CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL

És un servei que té com a objectiu proporcionar als nens i nenes del barri del Raval de Barcelona l'esbarjo, l'educació i d'altres condicions de vida de què estan mancats però als quals tenen dret.

12. EXPERIÈNCIES

D'ALFABETITZACIÓ

Tres col·lectius d'alfabetització —d'Osona, Castelldefels i la Mina— posen en comú les seves experiències i hi reflexionen conjuntament.

13. CLUB INFANTIL

JUVENIL BELLVITGE

És una entitat pionera en l'educació en el lleure en el nostre país que presta un servei a la societat, des del barri de Bellvitge, a través de l'educació en l'esplai i el temps lliure.

14. TALLER ELS TRES TURONS

És una associació del barri del Carmel de Barcelona que treballa per a la rehabilitació i reinserció laboral i comunitària de persones amb trastorns psíquics.

15. TRINIJOVE

Una experiència de desenvolupament local a través de la promoció ocupacional, la inserció laboral, la informació i el lleure creatiu.

16. L'ESCOLA DEL BAIX

És una escola de formació de monitors i un centre d'investigació i documentació sobre l'educació en el lleure infantil i juvenil, a la comarca del Baix Llobregat.

17. CP'AC

Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya. És un equip de joves professionals dedicats a l'assessorament en la creació de petites empreses i a la formació d'emprenedors.

18. ESCOLA DE L'ESPLAI

Ofereix cursos d'animació sociocultural i d'educació en el lleure, social i ambiental, contemplant alhora les dimensions humana i transcendent.

19. CASAL INFANTIL I JUVENIL DE MARIANAO

Des que, l'any 1985, el moviment de joves del barri de Marianao (Sant Boi de Llobregat) va ocupar un edifici il·legal a tall de *squatters* fins avui, el CIJM ha desplegat una intensa activitat social.

20. UN MODEL D'ESCOLA DINTRE DE LA PRESÓ

L'experiència de cinc anys de treball docent a l'escola de la presó de dones «Concepció Arenal» i a la presó d'homes «Salvador Dalí». Una tasca educativa ben poc coneguda i en un context marcat per una dura problemàtica social.

21. CASAL DE CULTURA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET

L'any 1976 un grup de persones sensibilitzades del barri de Santa Rosa va organitzar-se per impulsar un moviment de cultura popular compromès en la transformació de la societat des de la base.

22. EL SERVEI COLÒNIES DE VACANCES

És una entitat amb més de 25 anys d'història, amb vocació envers els infants, l'educació i la cultura. Actualment ofereix serveis de suport i d'infraestructura, fonamentalment cases de colònies.

23. ESCOLA D'ADULTS CONCÒRDIA

L'any 1975 sorgiren arreu de Catalunya diferents nuclis d'escoles d'adults lligades a moviments populars i d'ense-

nyants: un d'ells era el de Sabadell. El curs 1989-1990 diverses escoles s'unificaren en el Centre d'Adults Concòrdia.

24. ÀREA CULTURAL ORIOL

En el barri del Riu Nord, a Santa Coloma de Gramenet, un grup de persones desplega, des de l'any 1980, una tasca social, cultural i humanista adreçada a un col·lectiu que comprèn des dels infants i el jovent fins a la tercera edat.

25. MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS

Una realitat eclesial que està caracteritzada pel fet de proposar un projecte educatiu en el temps lliure a través d'una institució educativa com és el centre d'esplai.

26. EL SAFAREIG. GRUP DE DONES FEMINISTES DE CERDANYOLA

És un grup plural, amb dones de diferents orígens i concepcions. El fet de ser un grup «de poble» possibilita d'incidir en la realitat del municipi i de participar activament en la creació de serveis i activitats per a les dones.

27. FORMACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES A L'EMPRESA A CATALUNYA

La reactivació econòmica a partir de la primera meitat dels anys vuitanta va fer emergir un nou model de transició al treball, que valora la formació de base i les capacitats de polivalència i d'iniciativa.

28. ESCOLA D'ACCIÓ ESPECIAL F. GARCÍA LORCA

L'experiència va començar el curs 1980-1981, al barri de Sant Roc, a Badalona. Va sorgir per acollir els nens i nenes —principalment de famílies gitanes— que, a causa de la seva marginació, no havien estat escolaritzats.

29. MINYONS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA

Engloba un total d'11.000 nois i noies d'uns 150 agrupaments, pertany a l'Escultisme i Guiatge Catòlic i segueix els principis i el mètode fundat per Lord Baden-Powell, adequat a l'actualitat i adaptat a la realitat social i nacional de Catalunya.

30. FUNDACIÓ SANT PERE CLAVER
Des de la seva creació l'any 1987, la seva tasca assistencial envers les persones desvalgudes s'ha desplegat de forma sorprenent: el Grup Menjadors d'Infants, el Centre Obert Arrels, el Servei d'Acollida Els Quatre Vents.

31. COLLECTIU DE CULTURA POPULAR DE SANT VICENÇ DELS HORTS

Sorgeix l'any 1982 d'un grup de professionals de l'ensenyament, animadors de grups de joves i gent amb inquietuds envers el món juvenil.

32. CAN ENSENYA S.A.L.

És el resultat d'un procés iniciat l'any 1977 a Nou Barris (Barcelona) per una Cooperativa-Taller que treballava amb criteris terapèutics en un col·lectiu de minusvàlids.

33. CENTRE ESCLAT-BELLVITGE

El Centre Esclat-Bellvitge és una entitat sense afany de lucre que promou diversos projectes socioeducatius adreçats a tota la població del barri, infants i joves, si bé incideix d'una manera especial en els col·lectius d'inadaptats i en la població en situació de risc.

34. CASAL L'AMIC DE CAMPCLAR

Campclar és un dels barris tarragonins amb problemàtiques socials més greus. Des de 1983, un grup de joves inicia una tasca educativa que desemboca, l'any 1988, en la creació del Casal l'Amic.

35. PROGRAMA SOCIAL DEL COL·LEGI SANT IGNASI

Es basa en el voluntariat social i la sensibilització envers la marginació. Des de l'escola es pretén que l'alumnat realitzi un procés de conscienciació que porti a un compromís de vida al servei dels altres i en favor de la justícia.

36. ADSIS (Associació de Serveis d'Iniciativa Social)

És una entitat que promou i realitza serveis i activitats de caire social. D'entre els seus projectes hi ha els Tallers d'Iniciació Professional, el Centre Obert «Pàrula» i Xarvol, xarxa de voluntariat.

37. GRANJA-ESCOLA SINÀÍ

Un projecte per a joves que no poden integrar-se ni a Formació Professional

ni al món laboral. «Per a adolescents que l'escola no entén: una escola diferent».

38. COLLECTIU RONDA

Despatx d'advocats creat l'any 1972. Actualment segueixen en la tasca sobre les bases ideològiques d'unitat, independència, democràcia de base i anticapitalisme, des d'un model autogestionari; així de clar.

39. LA SAMBA KUBALLY

És l'Escola Africana d'Adults de Santa Coloma de Farners. Està compromesa en la recerca d'un model d'intervenció en matèria de formació de treballadors estrangers extracomunitaris.

40. EL CENTRE D'ACOLLIMENT PER A AFRICANS SANT PAU DE MATARÓ

Neix l'any 1983 a partir d'una interpel·lació que es fa la comunitat parroquial: què podem fer en favor dels africans que viuen a la zona? La resposta és un conjunt d'activitats i serveis de tot tipus.

41. ATENEU POPULAR SANT ROC

Des de la seva fundació l'any 1987, és un nucli dinamitzador d'aquest barri badaloní. Els seus objectius s'actualitzen de curs en curs a fi de respondre a les necessitats i als reptes.

42. SETEM

És una ONG de cooperació internacional, però no es dedica a la recaptació de fons ni al finançament de projectes de desenvolupament al Tercer Món. El seu capital són els seus voluntaris, formats i capacitats per a «col·laborar i aprendre».

43. GRUP DE SOLIDARITAT AKWABA

És una entitat nascuda l'any 1992 de l'Agupament Escolta Arrels al barri de Collblanc-Torrassa, de la ciutat de l'Hospitalet. Formada per joves, adults i gent gran, col·labora i organitza campanyes humanitàries i accions puntuals dirigides a la gent més necessitada de l'Hospitalet i del Tercer Món.

44. ASSOCIACIÓ D'ESPECTACLES INFANTILS I JUVENILS ALS BARRIS LA RODA

Moviment format per nombroses entitats infantils, juvenils i culturals de prop de quaranta barris i poblacions de Catalu-

nya. Programa espectacles per a infants als barris durant el curs escolar, un cop al mes. Organitza, també, tallers de reciclatge adreçats als joves i als monitors que estan en contacte amb els infants i s'ocupen de la seva educació en l'àmbit no formal. Una vegada l'any, fa la «Tamborinada».

45. FUNDACIÓ ENGRUNES

Entitat d'Esplugues de Llobregat que treballa al costat dels marginats amb l'objectiu de fer camí conjuntament amb ells i de lluitar contra la injustícia social, actuant des de dues perspectives: el treball com a instrument vertebrador i normalitzador, i el creixement personal com a via per esdevenir lliures, feliços i autònoms.

46. L'ATENCIÓ SANITÀRIA ALS IMMIGRANTS. L'EXPERIÈNCIA DEL CONSORCI SANITARI DE MATARÓ

El Consorci Sanitari de Mataró ha afrontat el repte d'oferir atenció sanitària als immigrants africans, des de l'actitud de reconèixer el fet de la diversitat cultural i ètnica, i de combatre els tòpics imperants sobre la medicina de la immigració.

47. XARXES D'INTERCANVI DE CONEIXEMENTS

Són un espai de trobada i de relació entre persones interessades a intercanviar coneixements, sabers i experiències en un context de comunicació mútua. Es basen en la reciprocitat i en les relacions igualitàries. Els intercanvis són totalment desmonetaritzats.

48. COORDINADORA CONTRA LA MARGINACIÓ DE CORNELLÀ

La Coordinadora intenta resoldre els problemes de feina, d'habitatge, de toxicomanies i de salut del col·lectiu

menys afavorit de la societat i millorar les condicions de vida dels presos.

49. ASSOCIACIÓ ESBARGI

Esbargi (Educació Social Barris Gironins) és una associació d'educadors socials sense afany de lucre que des de l'any 1989 treballa per a la prevenció de la infància en risc social.

50. CA LA DONA

Espai físic i simbòlic de dones i grups vinculats al Moviment Feminista. S'hi fan debats, tertúlies, seminaris, festes, etc. Hi ha biblioteca, arxiu especialitzat i serveis d'informació. Edita una revista.

51. CENTRE DE REINSERCIÓ SOCIAL RECOLLIM

A partir de la recollida, recuperació i venda de roba de segona mà Recollim planteja una situació real d'acció productiva que motiva la inserció social, des del vessant laboral, de persones que estan en situació de marginació.

52. PLA D'ESCOLES ASSOCIADES DE LA UNESCO

Les Escoles Associades a la UNESCO generen, en el si d'aquesta organització, una dinàmica «de baix a dalt», complementària de la dinàmica «de dalt a baix» dels seus programes i recomanacions.

53. FUNDACIÓ PRISBA

Impulsa projectes socials per millorar la qualitat de vida de les persones necessitades de Ciutat Vella. Ofereix els serveis de Centre de dia per a gent gran, pis-llar, menjador social, servei de dutxes, bugaderia, una oficina d'informació i un esplai per als infants del barri.

Subscripcions i comandes:

FUNDACIÓ SERVEIS DE CULTURA POPULAR

Provença, 324, 3r · 08037 Barcelona
Telèfon 93 458 30 04 · Fax 93 458 87 10

Impressió sobre paper ecològic

Experiències de Pedagogia Social

Amb la collecció d'opuscles «Taleia» la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

No és en va que la collecció porta el nom de «Taleia»: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que aquestes publicacions fomentin l'intercanvi i impulsin noves iniciatives.

Associació Juvenil La Rotllana

L'Associació Juvenil La Rotllana, plantejada com una alternativa a l'educació en el lleure, és una institució privada, de caràcter educatiu, recreatiu i social, no lucrativa, que ofereix un conjunt de serveis a tota la ciutat de Badalona de manera pública. D'ideologia laica i progressista, vol oferir als infants i joves de la ciutat els mitjans materials, tècnics, didàctics i d'assessorament que facilitin la seva formació com a persones i com a ciutadans, i la seva participació activa en la vida social i cultural de la ciutat.

LA ROTLLANA

t a l e i a